

„...Odejmu nemoc od tebe ...“ Exodus 23,25

„...Zdraví navrátím tobě...“ Jerem. 30,17

Pět rozprav o zdraví

Napsali:

A. L. GOERWITZ / Švýcarsko /

S. Ch. BRÖNNICHE / Dánsko/

Ch. H. MANN/ Spojené státy severoamerické/

Přeložil: Boh. J. Růžička, Lipník nad Bečvou,

I.

A. L. GOERWITZ:

Otázka zdraví ve světle novokřesťanství

II.

S. Ch. BRÖNNICHE:

Původ nemocí a naše stanovisko k nim

III.

CH. H. MANN:

Vyléčení těla prostřednictvím duše

1. díl. Výklad skutečností

2. díl: Pravá nauka

3. díl: Život

Rev. A. L. Goerwitz:

OTÁZKA ZDRAVÍ VE SVĚTLE NOVOKŘESŤANSTVÍ

1. Křesťanství – je-li prakticky uplatňováno v každodenním životě – **má sloužit zdraví v duši, mysli i těle.** Přijetí Božích pravd rozumem i srdcem tak, aby ony pronikaly naše myšlenky i náklonnosti, prospěly by každé stránce naší bytosti a přinášely by požehnání nejen našim stavům duševním, ale i tělesným. V celé nauce Nové Církve je obsaženo radostné poselství o zdraví, i když dosud řídili jsme se radou Páně: „**Hledejte nejprve Království Božího a vše bude vám přidáno.**“ Proto je docela podle řádu, že kladli jsme vždy první věci na prvé místo a váhali jsme, abychom stavěli do popředí podřízenější oddíl našeho programu. Nemůžeme se vydat na cesty společné se směry, které dbají více na věci, které budou přidány, místo toho, co třeba „nejprve“ hledat. Nemalá část lidstva je rozezlena na křesťanství, že ono již nedovede přinášet nemocným ulehčení, takže mnozí obracejí se tam, kde slibují nejen zdraví, ale i blahobyt a úspěch ve smyslu velmi materiálním. Mnohé směry, které se zvou též duchovní, děkují za svůj vliv tomu, že vlastně používají některé pravdy, obsažené v naukách Nové Církve, kterou však nešťastně vytrhli z pravé souvislosti a zkreslili, takže jen s námahou lze ji odkrýt v jejich podání. Zda nebylo by tudíž potřeba dát světu takové evangelium zdraví, které by soustřeďovalo vše, co je na „duchovním léčení“ zdravé, ale zbaveno všeho, co odporuje řádu Božímu?

XXXXXXXXXXXXXXXXXX

2. Mnozí si oprávněně žádají, aby náboženství se poznávalo podle ovoce, které ono přináší, a táží se, zda budou nemocní uzdravováni pod vlivem nového křesťanství. Takové vážné tazatele můžeme ujistit, že přijímají-li nebeské nauky Nové Církve do svého života, projeví se toto přijetí tak, že budou mít nejen spasitelný účinek v oblasti ducha, nýbrž zapůsobí léčivě také ve fyzickém těle. Můžeme říci všem a každému, že máme takovou důvěru ve své náboženství, takže skutečně musíme od něho očekávat velká a rozmanitá požehnání. **„Listí stromu života je ke zdraví národů“**. Toto listí nepochází z nějakého pozemského vzrůstu, nýbrž od **„stromu života“**! Jsou to životní pravdy pro náboženský život, a tyto pravdy léčí, ony jsou **„ke zdraví“** všem, kdo je přijímají správně, t.j. učiní vodítkem veškerého svého smýšlení a chtění, mluvení a jednání. Když však dáváme tyto naděje, musíme se mít na pozoru, aby lidé nepřijímali ony pravdy pouze pro své tělesné zdraví nebo z jakýchkoli jiných sobeckých příčin nebo pouze z vnějších důvodů. Pravda je nám dána, aby prostřednictvím ní vykonal Pán Svůj úmysl s přetvořením našeho nitra; neboť pravda směřuje k takovému zdraví v duchu i v těle, a k vytvoření takových poměrů v našem okolí, které podporují Božský úmysl s námi. Naší věcí při napomáhání k tomu je, abychom se ochotně podrobovali vedení a působení Božského života. Je rozumné usuzovat, že činíme-li tak, sklídíme požehnání nejen na duchu, nýbrž i na těle a ostatních životních podmínkách. Kdo by však soustřeďoval své smýšlení jen a pouze na možný tělesný prospěch a ignoroval věci vznešenější anebo kdo by vznešenější věci bral v úvahu jen pro vyhlídku na dosažení tělesného zdraví, takový vnější a přírodní člověk převracel by řád i správný postup, což by bylo i ke škodě pro jeho věčné blaho.

X X X X X X X X X X X X X X X X X X

3. Na pravém základě trvá následuji fakt: můžeme jistě doufat, že zdravý náboženský život bude mocně prospívat i tělesnému zdraví: Musí tomu tak být, neboť takový život je plný důvěry a jistoty. Odstraňuje úzkostlivost, zaplašuje starost. Vidí jasně ve všech věcech dobrotivý úmysl, který se (třebaže různými cestami) naplňuje k dobru člověka. Je to život bez všech obav, plný odvahy a zároveň i klidné trpělivosti. Propůjčuje vnitřní duchovní vyrovnanost a současně radostnost, což obojí slouží zdraví. Staví nás oproti zatrpklosti a odvádí od zpozdilých náruživostí a vášní, drží na uzdě podrážděnost a zlost, a uznává, že to všechno otravuje jedem svého zla v tom ukrytého. O skutečnosti, že tělesné stavy jsou ovlivňovány stavy mysli, netřeba se šířit, to je dnes známo všeobecně. Nesmíme však usuzovat, že jsme-li nemocní tělesně, pochází to odtud – jako by nebyl dobrý vnitřní stav naší duše anebo jako by nebyla naše víra pevná a správná. Co si musíme uvědomovat je pouze fakt, **že nemoc tělesná může být životem náboženství zmírněna nebo dokonce vyléčena a že zlepšený stav zdravotní bývá často výsledkem toho: když někdo opravdově a celým srdcem snaží se hledat Království Boží pro ně samotné, tedy především ostatním, aniž by příliš usiloval o vše, co bude přidáno.** Nesmíme náboženství považovat za zdravotnický kult nebo za talisman pro zdraví, přece však mělo by nám pomáhat rozmanitým způsobem, kdybychom dovedli správně porozumět dosud dost nedocenené skutečnosti, že zdravé náboženství není vůbec posledním činitelem při zachování pořádku ve veškeré činnosti našeho tělesného organismu.

X X X X X X X X X X X X X X X

4. Neboť církevní smýšlení je myšlením zdravým. Povzbuzuje a vzněcuje nás, abychom přemýšleli o věcech, které mají trvalou cenu, a osvobozuje nás od tyranství tělesných věcí. Je-li vyznavač Nové Církve pro svůj zdravotní stav až přespříliš stísněn, je-li stále trdomyslný a ve

starostech bezútešně pohřížen, pak není zde něco v pořádku s jeho vírou. Může sice dobře znát nauku, ale nedostává se zde něčeho při jejím praktickém použití. Nemůže být stísněn, kdo ve svém srdci ví, že jeho osud je v rukou Otce, který ho miluje a má s ním úmysl jen k jeho dobrému. A kdo může být trdomyslný, když ví, že vše, co zakouší, je řízeno k jeho věčnému blahu? Naše náboženství je skutečně radostné, je opravdu náboženstvím veselé mysli, filozofií moudré bezstarostnosti a má pomáhat nejenom všem, kdo jsou okolo nás, nýbrž má pomáhat také nám, ve všech okolnostech, až do těch tělesných potřeb našich, aby zdravě proudila krev, až do těch našich kapilárních žilek. Studium nemocí jeví se samozřejmě každému jako nutná věc, daleko větší důležitost má však rozhodně studium zdraví. Když známe zákony zdraví a posloucháme je, pak budeme bez pochyby méně znepokojeni nemocemi. A když si uvědomíme, že tělesné nemoci souvztaží s nezdravými duchovními prvky, budeme tím spíš vystříhat se zla jakožto hříchu proti Bohu, a potom také jako vážného rušitele naší rovnováhy tělesné. Swedenborg poukazuje na velkou souvislost mezi nemocemi těla a zlem v duši a životě. Práví, že nemoci souvztaží s vášněmi a naruživostmi duše, a vysvětluje že „původci vzniku nemocí všeobecně jsou: nestřídmost, veliká zbujnělost, čistě smyslné vyražení, dále závist, nenávist, pomstychtivost necudnost a podobně, což vše niternost člověka narušuje, a jestliže niternost je narušena, trpí vnějšnost /zevnějšek/ a přivozuje člověku nemoc a tím i smrt.“ Práví nám také, že kdyby žil člověk životem dobra, otvíral by svůj život vstříc přijímání nebeských a Božských sil, **byl by bez nemocí a pouze by tratil se znenáhla až do pozdního stáří... a jestliže by pak tělo nemohlo sloužit svému vnitřnímu člověku čili duchu, tu přišel by bez nemocí ze svého pozemského těla v tělo, jaké mají andělé.**

X X X X X X X X X X X X X X X

5. Shakespeare prokázal nám možná špatnou službu, když napsal pro svůj divadelní kus známý verš.... „zlo, jehož dědictvím je tělo...“. Toto rčení přešlo do obecné mluvy a takto do představ a názorů lidí, ač není docela pravdivé. Tělo je ovšem dědictvím chorobných sklonů, s nimiž máme co činit, neleží však na původní linii sestupujícího života. Na této linii jsme dědici zdraví. Krev, proudící našimi žilami obsahuje porůznu jednotlivé buňky zvané fagocyty, které mají důležitý úkol, totiž jakmile se objeví v krvi nějaké zárodky nemoci, aby je ihned napadly a zničily, a tak působily proti jejich zhoubné činnosti preventivně, což značí živel ochranný, zlu předcházející. Tělesné zdraví je regulováno hlavně krví. Proto je zdravotní radou: Zachovej krev čistou a vše bude v dobrém pořádku. Krev je pro celé tělo také proudem vyživovacím, krev je nositelkou života a síly, její úsilí směřuje k udržení zdraví celého těla. Tato skutečnost vede k důležité myšlence, která povzbuzuje: Krev, jako hlavní živel těla, podporuje zdraví, poněvadž v ní pracuje život, avšak tento život působí také v duchu. Také tam podporuje zdraví, a kdyby jej člověk neporušoval hrubými vášněmi a zlými chytíci, zdraví by se tímto shora vplývajícím životem upevňovalo. Život sestupující do mysli člověka je rovněž živel vyživujícím duchovně je to Živé Slovo, které žíví a zachovává duši. Otvíráme-li tomuto životu nitro, aby vyživoval naši mysl a spolupůsobil s hygienou těla a zdravým smýšlením a snažením, tu bude pak tento život vytvářet zdraví celé naší bytosti. Tělesná nemoc je důkazem boje mezi zdravou krví, oživenou fagocyty, a choroboplodnými zárodky, které pracují proti ochranným snahám fagocytů. Také duchovní boj je projev zápasu, který se odehrává v našem vnitřním člověku, tedy v duchovní oblasti naší bytosti, leda živé Slovo vede obranný zápas s vnitřním zlem člověka o zdraví duše. Když jsme ochotni vystříhat se zla jako hříchu proti Bohu, stojíme na straně Slova a jemu pomáháme proti zlu. Ti, kdo příliš zabředli do tělesného smýšlení a zlého života, takže nedbají věčných zákonů, ti nemyslí vůbec na příčiny nemocí a jsou spokojeni, mohou-li být u nich odstraněny vnější a jim nepříjemné známky té které choroby. Nečiní pokání tím, že by se vystříhali svých pošetilých návyků, a raději vyhledají ulehčení od

bolestí, aby mohli opět pokračovat v ukájení svých náruživostí. Litujeme, když musíme po pravdě říci, že mnozí tzv. „duchovní léčitelé“ nemluví vůbec nebo jen málo o tom, že je nutné odvrátit se celým srdcem od duchovního zla a vystříhat se ho. Vše při takovém „léčení“ vzbuzuje dojem, jako by bylo možné zajistit si zdraví, bohatství a úspěch, bude-li se někdo držet určité formule slovní nebo vykonávat nějaký vnější úkon. Zde však jedná se o skutečnost existence životních sil, které podporují zdraví a zaplaší nemoc. Moudré jednání z naší strany znamená, abychom tuto pravdu uznali, a pak okolnosti i podmínky potřebné k přijímání oněch sil abychom pochopili a poslouchali je tak, aby ony mohly vykonávat svůj blahodárný účinek bez překážek ze strany našich niterných stavů duševních.

X X X X X X X X X X X X X X X X X X

6. Nová Církev – na rozdíl od mnohých dnes velmi rozšířených hnutí, nepopírá reálnost hmoty a skutečnost nemoci. Také nezmenšuje zlo a nepodceňuje jeho moc. Neříká jako ona hnutí: „Vše je Bůh, proto není nemocí a zla.“ Bůh stvořil hmotu a člověka, aby v nich projevovalo se souvztažně Jeho působení. Neříkáme jako ona hnutí: „Je pouze Bůh,“ naopak, my pravíme: Je Bůh, a je zde také člověk, a účelem tohoto bytí je, aby vůle člověka byla uvedena v souhlas s vůlí Boží. Ačkoliv víme o duchovních příčinách nemocí, neradíme lidem, aby si nevážili svého těla, ani nenamlouváme nikomu, že nemoc může být vyléčena jen duchovními metodami. Jsou okolnosti, kdy učiníme dobře, když se poradíme s lékařem, a můžeme jeho léčení i napomáhat, když zaujmeme k tomu správné duchovní stanovisko. Swedenborg nám ukazuje, jak se máme zachovat. Praví: „Každý by měl pečovat o své tělo... To musí být první věci, avšak k tomu cíli, aby zdravý duch mohl přebývat ve zdravém těle. Kdo však pečuje o své tělo jen pro tělo samo a nemyslí na zdraví ducha, ten pečuje o sebe špatně. „Musíme skutečně

zajišťovat zdraví těla, má-li v něm duch ovládnout harmonicky, t.j. shodně s tělem.

X X X X X X X X X X X X X X X X X X

7. Bylo by přespříliš, kdybychom očekávali, že zcela organická nemoc v těle měla by být vyléčena prostředky pouze duchovními. Jsou ovšem tělesné stavy, které rychle reagují na duchovní zákrok, a není žádných stavů tělesných, na které by nebylo možno působit správným stanoviskem ducha, avšak nemoc čistě organická vyžaduje fyzického léčení. Líbí se nám způsob, jak o této stránce našeho předmětu pojednává Dr. J. A. Hadfield. Ve své knize „Psychologie a morálka“ píše: „S organickými nemocemi máme v této knize málo co činit, budiž jen řečeno, že za nynějšího stavu vědy ... je nejlépe, aby byly léčeny fyzickými prostředky léčebnými. To však neznamená, že by organické stavy nemohly být ovlivňovány od stavů duchovních a naopak, neboť stav myšlenek, a zvláště hnutí mysli působí dalekosáhlou měrou do proměn, které se ustavičně provádějí v těle. Naděje povzbuzují oběh krve, takže se pak příznivě rozmáhá míra tělesných funkcí. Pohled na jídlo uvede zpravidla v činnost žlázy zažívací, rozmnoží sliny a zažívací šťávy v žaludku a střevech, takže apetit je pak doslovně nejlepší mírou v těle. ... Samotné povzbuzování se zmužilostí nikdy nevyléčí zánět slepého střeva, nicméně chirurg neopomene dodávat pacientovi odvahy, a není to nijak přehlíženo i jako vydatný příspěvek k ozdravení. Záněty a jiné stavy chorobné závisí dalekosáhle na oběhu krevním, takže kdybychom mohli mít takový vliv a dovedli nějak přivodit přítok zdravé krve do oné onemocnělé části těla, pak není příčiny, proč by chorobný stav nemohl být takovými vlivy vyléčen. Takový případ mohl by nastat zcela určitě např. u plicní tuberkulózy: choroba tato se zhoršuje tehdy, když pacienta zmocní se beznadějně zoufalství a považuje se za ztracena; avšak není příčiny, proč by nemohly na chorobu dobře a účinně zapůsobit vlivy, které by ji nejen zlepšily, ale dokonale i vyléčily. Takové dobré vlivy mohly by se zaměřovat k jeho

vnitřnímu založení tak, aby pacient hleděl v budoucnost klidně a odevzdaně, takže nabude radosti a naděje. To jej vzněcuje duševně, což povzbudí u něho oběh krve a dýchání, takže i k nejvzdálenějším krajním částem plic je přiváděn ve větším množství jak čerstvý vzduch, tak čerstvá zdravější krev. Tento příliv životní síly může přímo stačit k tomu, aby přivodil převrat i pro lékaře někdy nečekaný. Teoreticky není příčina, proč by nemohla v určitém případě ztratit se z těla dokonce i rakovina. Kdyby v boji těla a této choroby byla vystupňována životní síla těla do jisté míry, mohlo by se stát, že ony životní síly byly by rakovině vyrvány, takže by zhynula, kdežto vítězné tělo pokračovalo by v životě.

X X X X X X X X X X X X X X X X

8. O tomto tématu, týkajícím se zdraví, pojednával obšírně týdeník Nové Círky v Chicagu, v němž napsal Rev. Gould následující pozoruhodné objasnění tohoto předmětu, který má pro každého člověka opravdu životní význam:

9. Dokonalé zdraví musí zahrnovat trojího činitele:

I. **Zdraví duše**, které spočívá v tom, aby se člověk cele odevzdal do proudu sestupujícího Božského života, a aby jej přijímal tím, že vůle a rozum, z nichž se duše skládá, jsou úplně zasvěcovány službě Pánu. II.

Zdraví mysli, kterého se dociluje poslušáním zákonů duchovní hygieny. Tato pozůstává – jako tělesná hygiena – zvláště ve správné dietě, ve správném vylučování čili vyměšování a ve správném cvičení sil, t.j. v přijímání těch myšlenek a nákloností, které duchovně prospívají, v odmítání těch, které neprospívají nebo škodí, a v užitečné činnosti. III.

Zdraví těla spočívá v tom, aby člověk dbal zdravotních zákonů platných na přírodním stupni.“

10. Z tohoto souhrnu je zřejmé, že člověk je bytostí třídílnou a tato trojnost jeho osoby je příčinou, že má-li být dokonale zdravý, musí

poslouchat zákona ve veškeré své bytosti, t.j. ve všech třech stupních čili oblastech. Duše má vliv na tělo. Tělo působí zpátky na duši, a je třeba, aby toto jeho zpětné působení bylo zdravé. Nebylo by to však zajištěno, kdyby nebyly dodržovány přírodní zákony zdravotnické. Avšak jak pošetile jedná ten, kdo myslí a jedná tak, jako bychom byli pouhým tělem!

11. Život od Pána k nám sestupující je nejvyšším léčitелеm a jedinou cestou, jak nabýt dokonalého zdraví, je, abychom své bytí uvedli v souzvuk s oním životem.

12. Dokonalá harmonie zahrnuje však k celku také tělo, a my proto musíme se učit, abychom své náboženství vnášeli též do hygieny a varovali se omylů v jídle, pití, jakož i jiných zneužívání tělesných **jakožto zla před obličejem Božím. x /**

XXXXXXXXXXXXXXXXXX

II.

Rev. S. Ch. Brbnniche:

PŮVOD NEMOCÍ A NAŠE STANOVISKO K NIM

Přednáška pronesená anglicky v Curychu na evropské konferenci duchovenstva Nové Církve křesťanské.

13. Je jasné, že v tomto jediném pojednání nelze úplně vyčerpat předmět tak rozsáhlý a hluboký, jako je naše téma o původu nemocí. Proto je mým úmyslem, abych poukázal jen všeobecně na podstatný základ, na němž v celku spočívá pro každého z nás tak důležitý problém nemoci jak ve velkém, tak i v malém. Pojednávat o každé jednotlivé nemoci zvlášť a udávat, jak nemoci vznikají, jak se jeví a postupují, jsou věci, které náleží do oboru lékařské vědy.

14. Mnozí snadno by se klonili k názoru, že jedná-li se o původu nemocí, nemá vůbec smysl, aby se při řešení této otázky obrátil někdo na náboženství nebo na zjevení; v tom jsou však na velikém omylu. Jejich mínění pochází v každém ohledu z toho, že nejsou všeobecně zvyklí, aby **od náboženství** chtěli přijímat jakékoliv opravdové světlo o věcech duchovních ani o věcech přírodních, a potud lze je omluvit.

15. Ve skutečnosti je však **náboženství čili zjevení naprosto jediným prostředkem**, pomocí něhož můžeme porozumívat původu nemocí, protože náboženství ukazuje nám jejich skutečné, vnitřní a skryté **příčiny**. Dříve však, než bude náboženství **v nás** mít dost moci, musí být **naším** úkolem, abychom **ve svém vlastním nitru** odstranili některé nepravé představy o podstatě náboženství. Musíme hluboko zakořeněné předsudky opustit a přisvojit si duchovní pravdu takovým způsobem, který by byl důstojný člověka nové doby tím, že jak rozum,

tak skutečnost obdrží v náboženství pravé místo, které jim přísluší, totiž jako prvků sloužících, a nikoliv jako živelů ovládajících.

1.

16. Pokusme se nejprve vysvětlit, aspoň krátce a zcela všeobecně, co jsou vlastně nemoci. Lze to vyjádřit asi takto: Nemoci jsou stavy, které jsou **proti řádu** a které se snaží, aby z nitra čili z duše projevovaly se v souvztažících formách vnějších a pevně určených, přičemž nalézají svůj plný a konečný výraz na stupni tělesném a hmotném. Staré rčení „ve zdravém těle zdravý duch“ vyjadřuje snad pravdu, že má-li **duch** působit podle řádu, musí být v pořádku udržováno tělo. Avšak zda ono přísloví též neučí, že má-li **tělo** sloužit duchu tak, jak by mělo, musí být zdrav sám duch? Tato pravda je jistě rovněž tak důležitá, neboť zde platí: poněvadž duch je dokonalejší a vyšší než tělo, pak bude také každé porušení řádu **v duchu** mnohém závažnějšího rázu než tomu odpovídající porušení řádu v těle. Můžeme říci, že řádu odporující stav, jak se projeví nějakou nemocí, je způsoben **přestoupením** určitých zákonů přírodních nebo duchovních, ať jsou nám nyní známé či neznámé, ať se tak stalo úmyslně či bez úmyslu. Co se nyní týká přestoupení zákonů zdravotních, tu je zcela zřejmé, že nelze vždycky připisovat vinu jen tomu, kdo onemocní, a přece také nemůžeme říci téměř o nikom, že by byl docela bez odpovědnosti vzhledem k nemoci, kterou trpí.

17. V našem myšlení a v našich představách jsou nemoci uváděny často ve spojitost se smrtí, a to právem, neboť nemoc a smrt mají k sobě jakýsi vztah, ale nemoci vždycky nepředcházejí smrt, i měli bychom je proto oddělovat ostrou čarou hraniční. Výjimku činí ovšem malé děti, za něž jsou odpovědni rodiče.

18. Nemoci mohou často být příčinou předčasné smrti, ale samy o sobě nemají co činit se smrtí, poněvadž **smrt není proti řádu**. Podle tohoto pravého stavu věci co se týká smrti, píše Swedenborg: „**Kdyby bylo**

lidstvo zůstalo ve stavu dobra, tedy kdyby si bylo zachovalo onen řád, do něhož bylo stvořeno, byl by člověk bez nemocí a pouze by se znenáhla tratil až do pozdního stáří, a pak, když by tělo již nemohlo sloužit svému vnitřnímu člověku čili duchu, tu přešel by bez nemoci ze svého pozemského těla v to tělo, jaké mají andělé.“ (Duchovní deník č. 4 592, Nebeská tajemství č. 5 726.)

19. Možno mluvit asi o třech druzích nemocí: Takzvané dědičné nemoci, ačkoliv se nedědí sama nemoc, nýbrž sklon k ní, pak jsou nemoci, které si přivodí každý sám, a posléze takové nemoci, které více či méně souvisí s určitou příležitostí nebo s nějakou nehodou... Všechny mají více či méně přímo co činit s duchovní příčinou, alespoň u člověka. A přece mohou onemocnět také zvířata následkem určitého tlaku duchovního, jako když například pes onemocní z lítosti nad ztrátou svého pána, anebo když jsou uzavřeni v osamocení takoví ptáci, kteří žijí vždy jen ve větších společných hejnech.

20. Podle názorů odborníků lékařů může se rakovina vyvinout ze stálých mučivých starostí a horečný stav může být způsoben přespříliš silným návaem prudkých vášní. Náhle ochrnutí může nastat následkem strachu, a šílenství je často výsledkem jednostranného a přehnaně vysilujícího zaměstnání spojeného s řešením obtížných problémů, které dotyčný považuje za nutné pro své štěstí. A ještě je třeba, abychom uvedli další příklad: Všichni jsme již zakusili pocity fyzické těžkosti, která může vyvstávat v našem těle, jsme-li nuceni vyslechnout, jak někdo chce s úplnou vážností podávat jako vysokou moudrost něco, o čem víme, že je to neudržitelná zpozdilost.

21. Všímáme-li si takových a mnoha jiných svědectví a vlastních zkušeností, dovedeme pak porozumět tomu, co Swedenborg praví o původu nemocí. Zmiňuje se o jistém pekle, z něhož vanulo odporné vedro, které vznikalo z nejrozmanitějších náruživostí jako z pýchy, necudnosti, cizoložství, nenávisti, pomstychtivosti, hašteření, sporů a bojů; z takových věcí vzniká v peklech ono teplo, které vanulo ven. Píše o tom v díle **Nebeská tajemství 5 715**. Když působilo na moje tělo,

způsobilo okamžitě jistou nemoc na způsob prudké horečky, když však pekelní duchové přestali vplývat, onen projev nemoci okamžitě přestal. Jestliže člověk upadá do nemoci, kterou si přivodil svým životem, dostavuje se ihned nečistá sféra nemocí té odpovídající, ona je přítomná jakožto podněcující příčina. Abych se úplně přesvědčil, že je tomu tak, byli u mě duchové z několika pekel, prostřednictvím jichž byla ona sféra vypařování z pekel sdělována, a jakmile bylo připuštěno její působení na pevné částice těla, byl jsem napaden těžkostmi, bolestmi, ba i souvztažným onemocněním, které však okamžitě přestaly, jakmile oni duchové byli zapuzeni, a aby nebylo místa pro nějakou pochybnost, stalo se to tisíckrát. Všechny nemoci člověka nejsou z žádného zdroje (tj. z pekla) a velmi mnohé jsou z necudnosti, jako např. z přílišného oddávání se rozličným neřestem a z jejich množství, jako z různých zcela tělesných vyražení, ze života náruživosti a z bázně před budoucností. Toto jsou skutečné příčiny veškerých nemocí.“ Z díla: „Nebeská tajemství“.

22. Snad připadá mnohým za těžko souhlasit s bezpodmínečností prohlášení: „Toto jsou skutečné příčiny veškerých nemocí,“ ale stane se to – jak doufáme – zcela jasně patrným, jestliže uvážíme vztah mezi „skutečnými příčinami“ a jejich účinky, jak je vidíme okolo sebe u jiných anebo i zakoušíme sami na svém těle.

23. Dnes považujeme obyčejně bakterie za příčiny aspoň velké části známých nemocí; a pozorováno povrchně aneb ze stanoviska pouze přírodního, můžeme to uznávat bez pochybování. Avšak je také nutné všimnout si toho, že všichni zde po světě chodíme, nosíce ve svém těle různé bakterie a bacily jako např. zárodky tuberkulosy a jiných chorob, aniž bychom byli nemocni. Skutečnost, že tyto zárodky choroboplodné nevedou vždycky k onemocnění, závisí – jak se myslí – na jistých okolnostech, které jsou pro bacily nepříznivé: ale nikdo nám neříká, že tyto okolnosti jsou jen zevnější a hmotné! Je častým úkazem, že jedna osoba nakazí se od druhé a přišla s ní ve styk jen přechodně a nahodile, kdežto někdo jiný, který s tímž pacientem stýká se denně, nenakazí se

a zůstává zdrav. Z takových a podobných jiných případů musí být každému zřejmé, že jistě potřebujeme objasnění jiného, než nám podává vysvětlování pouze přírodní.

24. Když vezmeme v úvahu takové nemoci, které povstávají u člověka tehdy, přestupuje-li zákony zdravotní, mravní a náboženské, tu je jejich niterný a duchovní původ dokonale a zřetelně patrný. Máme-li naproti tomu co činit s nemocemi dědičnými, nebo z takzvanými nahodilými, které souvisí s nějakým úrazem, pak můžeme jen těžko nahlédnout, jaký vztah mohly by takové nemoci mít k náklonostem a myšlenkám osoby trpící nebo osob jiných. A přece víme, že děti často trpívají za přestupky rodičů, nebo že mnoho úrazů způsobuje nepozornost a nedbalost vůči jiným, jakož i k sobě samému, což opět může být následek přespříliš velké sebedůvěry.

25. Podle moderního způsobu myšlení – zvláště uvnitř Nové Církve – mluvíme nejen o vztahu mezi příčinou a účinkem povšechně, nýbrž o celé řadě příčin a účinků obzvláště. Tak určitá věc, která se jeví na jednom stupni jako příčina, může být na druhém stupni jenom účinkem. Například: Když nějaký muž je trefen do srdce kulkou z revolveru a klesne mrtev, říkáme že kulka je zde příčinou a smrt je pak následkem a účinkem oné příčiny. Avšak okolnost, že koule trefila jej do srdce, může být opětně účinkem jisté příčiny jiné, která tkví jinde, neboť leží hlouběji a pochází ze zloby nebo nenávisti, kterou pocítil proti němu jeho nepřítel až do té míry, že se stal vrahem. Co tedy bylo skutečnou příčinou smrti onoho zastřeleného? Koule z revolveru? Zajisté všichni shodujeme se v tom, že příčinou byla zde jen zloba nebo zášť.

26. Věc má se podobně i vzhledem k nemocem a jejich vzniku čili původu. Příčina není ve skutečnosti nikdy druhu pouze zevnějšího a hmotného, **příčina je vždy niterná a duchovní**. Okolnost, že zde vždy skutečná příčina souvisí s prvky vedlejšími, nic na věci nemění. Můžeme tudíž říci se Swedenborgem, že „**účinek pozorován o sobě není nic jiného než příčinou zahalenou na zevnějšku svém tak, že tento účinek může působit jako příčina na nižším stupni.**“ Nebeská tajemství 5 711.

27. Dovolte mi abych mimo toto zde uvedené citoval z těchto Nebeských tajemství ještě následující: **„Ježto má být pojednáno o souvztažnosti nemocí, je třeba vědět, že všechny nemoci v člověku mají souvztažnost s duchovním světem, neboť to, co v celé přírodě nemá žádnou souvztažnost s duchovním světem, nemůže existovat, jelikož nemá žádnou příčinu, z níž by to vznikalo, tudíž také nic, čím by se to udržovalo. Veškeré věci, které jsou v přírodě, jsou totiž pouze účinky; a jejich příčiny jsou v duchovním světě. ... Žádný účinek nemůže existovat, jestliže příčina není neustále v něm: neboť, přestává-li trvat příčina, přestává trvat i účinek.“**

28. Vezměme dobře známý případ, že rozčilení kojící matky otráví její mléko. To vede k bolestem v tělíčku kojencově. Takto můžeme zde sledovat celou řadu příčin a účinků jak u matky, tak i u dítěte. Zdánlivě jeví se věc tak, že stav mysli matky nemá co činit s tělesnými bolestmi dítěte, důkladné vyšetření však ukazuje, že máme zde co činit se vztahem mezi příčinou a účinkem. Věřím, že tento příklad může zcela objasnit výrok Swedenborgův, že **„všecky nemoci ve člověku mají souvztažnost s duchovním světem.“** Nebeská tajemství 5711 a že **„souvztaží s těmi sférami, které jsou z pekla“** Duchovní deník 4592; , neboť peklo není nic jiného než výrazem toho, co je zlé a nepravé, v jejich projevu konečném a závěrečném, tj. v posmrtném životě.

29. Jestliže tomu, co zde praví Swedenborg, není možné uvěřit, protože nelze to dokázat vědeckým bádáním – pak tedy nemohlo by se uvěřit také tomu, že rozčilení kojící matky mohlo by být příčinou tělesných bolestí u kojence, neboť toto je také věc, která nemůže být vysvětlena vědou. **jak se to stane, co je skutečná příčina toho a jakým průběhem dojde k projevu duchovní příčiny až v těle dítěte to všechno nedovede ukázat vlastně nikdo.**

30. Vysvětlením, které **Swedenborg** podává pro všecky nemoci vznikající z náruživostí a vášní, to je beze vší pochyby zcela tak dobré jako každé jiné, které může nám podat **dnešní věda. Nynější lékaři praví totéž, co napsal Swedenborg v díle „Nebeská tajemství“**

vydávaném v Londýně v letech 1747–1758: „Tyto věci znečistují krev; když je krev znečistěná, ucpávají tyto nečistoty nejužší cévy, z čehož pak vypuknou nemoci.“

31. V souvislosti s tím lze se zmínit také o účinku vštěpování představ čili tzv. sugesce a autosugesce, přičemž máme zde na mysli sugesci takového druhu, který je proti řádu. Za našich dob poznali jsme mnoho případů úžasné moci sugesce a autosugesce, i neváháme vsugerování špatných představ uznat za příčinu mnohých nemocí. Nenahlížím tudíž, proč by se neměla uznat za pravdu **myšlenka, že nemoci přicházejí z duchovního světa, z takové sféry tamější, která se nazývá peklem. Sotva kdo by se dnes odvážil, aby původ nemocí připisoval nebi nebo Bohu nebes, ač přece jsou lidé, kteří hledají poboční nepravé cesty, jak by takové mínění obhajovali tím, že poukazují na pouhý doslovný smysl Písma Svatého. Taková domněnka, zcela odporující správné představě o Bohu a o nebi, padá ovšem jako zcela neopodstatněná, když čteme poučení v díle Nebeská tajemství č. 5 712–5 713.**

32. „Nemoci mají souvztažnost s duchovním světem, nikoliv však souvztažnost s nebem, nýbrž s těmi, kdo jsou v peklech. Duchovním světem v nejširším smyslu rozumí se jak nebe, tak i peklo, neboť jestliže člověk umírá, přechází z přírodního světa do světa duchovního. Že nemoci mají souvztažnost s pekly, má svůj důvod v tom, že nemoci souvztaží s vášněmi a náruživostmi duše, tyto jsou také příčinou jejich vzniku.... V církvi je známo, že smrt člověka je důsledkem zla čili hříchu, rovněž tak nemoci, neboť ty přísluší ke smrti. Z toho všeho je jasné, že i nemoci mají souvztažnost s duchovním světem, avšak s nečistými věcmi tamtéž; vznikají z nečistých věcí.“

33. Veškeří pekelní duchové přivádějí nemoci, ač rozmanitým způsobem, a to z té příčiny, že všechna pekla jsou ve chtících a náruživostech zla, a tudíž v opaku toho, co přísluší nebi, proto působí z onoho opaku na člověka. Nebe udržuje všechno v souvislosti a v neporušeném stavu. Pekla, která tvoří opak, vše porušují a rozlučují; jestliže tudíž pekelní duchové blízce se připojí k člověku, přivozují

nemoci a posléze smrt, avšak není jim dovoleno do vlastních pevných částic těla vplývat čili do částic, z nichž jsou vnitřnosti, ústrojí a údy člověka, nýbrž pouze jen do chtíčů a nepravd. Pouze když člověk upadne do nemocí, tu vplývají do takových nečistot, které přísluší nemoci, neboť – jak bylo řečeno – naprosto nic u člověka neexistuje, není-li tu též nějaká příčina v duchovním světě. Kdyby přírodnost u člověka byla oddělena od duchovnosti, byla by oddělena ode vsí příčiny své existence, a tudíž ode vsí síly životní. To však nepřekáží tomu, aby člověk přírodním způsobem mohl být uzdraven, neboť s takovými prostředky spolupůsobí Prozřetelnost Pána. Že je tomu tak, bylo mi dáno seznat četnými zkušenostmi, a to tak často a tak dlouze, že nebylo žádné pochybnosti; byli totiž zlí duchové z takových míst často a na dlouho ke mně úzce připojeni a podle své přítomnosti zaviňovali bolesti, jakož i nemoci; bylo mi ukázáno, kdo byli a jakého druhu byli, a bylo mi též řečeno, odkud byli.“

34. V dalším odstavci (č. 5 726 díla „Nebeská tajemství“) je nové cenné objasnění, totiž jak nastává smrt: **„Ježto smrt nepochází z ničeho jiného nežli z hříchu, a hříchem je všechno to, co je proti božskému řádu, proto zlo uzavírá nejmenší a zcela neviditelné buňky, z nichž především větší, rovněž neviditelné buňky jsou sestaveny, neboť ony nejmenší a zcela neviditelné buňky jsou pokračováním z niternosti člověka; odtud pochází prvé a nejniternější zahrazení a odtud prvé a nejnvnitřnější porušení, které přichází pak do krve; jestliže tohoto porušení přibývá, zaviňuje nemoc a posléze smrt. Jestliže však člověk žil životem dobře, tu jeho niternost je otevřena směrem k nebi a skrze nebe k Pánu, rovněž tak nejmenší a neviditelné buňky. Buněčky ty lze nazvat pro souvztažnost obrysy prvotních základních vláček.“**

35. Poslední řádky téhož odstavce obsahují Boží úmysl se šťastným přechodem lidí do duchovního světa: **„V důsledku toho člověk byl by bez nemocí a pouze by se tratil / poznenáhlu / až do pozdního stáří, až by se stal opět dítětem, ale moudrým dítětem, a jestliže pak tělo nemohlo by již sloužit svému vnitřnímu člověku čili duchu, tu přešel**

by bez nemoci ze svého pozemského těla v to tělo, jaké mají andělé, a tudíž ze světa přímo do nebe.“

2.

36. Když tedy nemoci z velké většiny pocházejí z jistých myšlenek a náklonností mysli, tu je jasné, že je třeba je mírnit nebo léčit také z **nitra**. A to se může tudíž uskutečnit tak, aby byly odstraněny takové věci v mysli, které je podporují.

37. Nikdo nebude popírat, že vnější prostředky mohou posloužit tomu, aby podporovaly a uspíšily vše, co vede k vyléčení těla. Nesmíme nikterak podceňovat prostředky medicínské a zákroky chirurgické, mějme se však na pozoru, abychom je zase nepřeceňovali neboť nezakročili-li se proti nemoci vydatně **v její niterné a duchovní oblasti**, jsou zevnější prostředky jen málo užitečné.

38. Co se týká samotného léčení, musíme ovšem něco pro ně učinit, neboť je to naší povinností z ohledu na každého, jak nemocného, tak zdravého. Můžeme se též těšit z toho, čeho již bylo s úspěchem docíleno a co se ještě koná, aby se nemoc ukončila, i když máme před sebou ještě snad dlouhou cestu, než poznáme její skutečné a hlubší kořeny, tím méně pak ono určité speciální zlo, **s nímž má souvztažnost každá jednotlivá forma nemoci**.

39. Jedním z účelů a cílů náboženství ovšem je, aby poskytovalo nemocným útěchu a úlevu, ba přinášelo jim i uzdravení; zvláštní úkol náboženství je však rázu **duchovního a věčného**. Nemůže být pravou taková forma náboženská, které by se hlavně jednalo o tělesné uzdravování nebo která by to učinila svým programem. Poukazovalo se na to, že Pán Ježíš uzdravoval všechny druhy nemocí u těch, kdo k němu přišli nebo byli přineseni, a že právě v tomto uzdravování projevovalo se plně Jeho celé dílo spásy. I když se nedá proti tomuto náhledu ničeho namítnout, nejsou přece tato uzdravování a četné jiné Jeho zázraky **jedině tím, co měl hlavně na zřeteli. Uzdravováním přírodních nemocí**

chtěl Pán ukázat, co chce duchovně učinit u těch, kdo Jej přijímají a Jej zcela následují. Jeho hlavním cílem bylo uzdravování z **duchovních nemocí**, které útočí na člověka; jsou to ony nemoci, které „jsou k smrti“, jak On Sám varuje – ne před přírodní smrtí, nýbrž takové, k níž zavádí hřích, není-li zavčas přemožen.

40. Evangelium zřetelně ukazuje, že hřích – nebo což je totéž: život proti zákonům Božského řádu – je skutečná a niterná příčina nemocí, které Pán uzdravoval, a to je také příčina všech nynějších nemocí člověka. Proto také evangelium mluví o nemocích ve spojení s odpuštěním hříchů, jako v dobře známém příběhu o ochrnutém, kterého Pán uzdravil slovy: „Vstaň, vezmi své lože a odejdi domů,“ neboť čteme, že prve, než se uzdravení uskutečnilo, Pán řekl nemocnému: **„Bud' dobré myslí, synu, tvé hříchy jsou ti odpuštěny.“ (Mat. 9,2)** Pán pravil při tom, že se tak stalo proto, aby zákoníci a ostatní přítomní uviděli, že „Syn člověka“, jak Sebe nazval, „má moc na zemi odpouštět hříchy“. To je pouze jeden z mnoha příkladů, které by se mohly uvést z evangelia.

41. Pak je zde ještě něco jiného, co často předcházelo mnoha uzdravením Pána, totiž vypuzování démonů čili nečistých duchů. Kdybychom mohli zde rozebírat tuto věc zevrubně a poznali hlouběji, co v sobě skrývá, mohli bychom pak ještě lépe porozumět pravdě shora uvedených slov Swedenborgových o původu nemocí, neboť posedlost zlými duchy, jak se vyskytovala za dob Pána, nás učí mnohým závažným věcem o vnitřní posedlosti myšlenek a nákloností u každého, kdo miluje hřích a žije vněm. Je skutečností, že **niterná, duchovní spojitost** mezi dvěma lidmi podobné povahy a duševního založení nepřestává a není rozvázána, jestliže jeden z nich je smrtí přiveden do duchovního světa, jenom že pak toto spojení není oběma viditelné a povědomé. Snad žádný z příběhů o vypuzování nečistých duchů Pánem se nehodí k objasnění této věci lépe než případ, který se udál na druhém břehu jezera Genezaretského v krajině Gadarenské. Když Pán stál před jedním z takových posedlých nešťastníků, prosili nečistí duchové za Jeho

dovolení, aby mohli vejít do stáda vepřů, kteří se pásli blízko odtud na hoře, a když jim to bylo dovoleno, bylo vidět, jak se vepři hnali po svahu do jezera a utopili se. /Luk.8, 26-39./

42. Tento příběh je obrazem, na němž se jeví zcela zřetelně, jakého rázu jsou ony náklonosti a myšlenky, které vycházejí z duchovního světa či správněji z tamních pekel – pokoušejí se upevňovat svůj vliv na člověka, avšak tento zlý vliv je zlomen, jakmile přichází Pán. Z takového **niterného** hlediska pak můžeme dále vidět, jak jsou si navzájem podobné, a znamená jedno a totéž, řekneme-li, že **Pán neuzdravil při té či oné příležitosti, aniž by byl nemocnému napřed odpustil jeho hříchy**, anebo řekneme-li, že **nejdříve vypudil nečisté duchy**. V obojím případě bylo uzdravení nemocného vlastně jen účinkem **očistění** a výsledkem **soudu**, který vykonal Pán v duchovním světě.

43. Také ze způsobu, jak mluvil Pán o farizeích, když tito kárali učedníky za to, že jejich mistr jí s celníky a hříšníky, můžeme vidět, že Pán měl Svůj obzvláštní zřetel především na **vnitřní nemoci duše**, neboť jediné tyto nemoci jsou v základě pravými a skutečnými příčinami všech fyzických chorob člověka. Slovo Pána: „**Nepotřebují zdraví lékaře, ale nemocní**“ /Mat. 9,12 ukazuje, že ač publikáni a hříšníci, s nimiž jedl u stolu, byli nemocní, přece v daleko vyšší míře byli nemocni tito domýšliví farizeové. Hřích je – jak již bylo poznamenáno – takový stav mysli čili duše, který odporuje Božskému řádu a překáží úmyslu, jaký má s člověkem Bůh. Tyto jejich duchovní nemoci nebyly pozorovatelné ani samotným farizeům ani jiným lidem v jejich okolí, neboť ony byly hluboko skryty v jejich srdcích, zatímco oni sami pokládali sebe za spravedlivější přede všemi jinými. A přece také lidi tohoto druhu přišel Pán uzdravit; z jejich strany bylo však potřebí, aby oni sami též přišli k Němu.

44. Jakého druhu byly nemoci, které Pán obzvláště přál si uzdravovat, ukázal On Sám nejen při této příležitosti, nýbrž také v synagoze nazaretské, když uvedl slova: „Lékaři, uzdrav sám sebe“ a vkládal je posluchačům takřka do úst. Vyjádřil se proto tak zřetelně, aby mohli

správně pochopit, když tehdy četl ze slova Izaiášova: „Poslal Jehovah uzdravovat zkroušené srdcem, ohlásit zajatým propuštění a slepým prohlédnutí, propustit utisknuté na svobodu, a ohlásit milostivé léto Páně“ Luk.4.18.19. K jasnému porozumění vyzval pak shromážděné přímým upozorněním: „Dnes je toto Písmo naplněno před vašima ušima

3.

45. Nyní je naším úkolem řešit otázku, jaký postoj máme zaujímat ke svým vlastním nemocem, neboť to musí mít pro náš vnitřní život ještě větší důležitost než samy nemoci. Správný náhled o tom mohou však vybudovat si v duši pouze ti, kdo mají náboženství. Člověku bez náboženství bude cílem jen vyléčení fyzické nemoci, o něž bude usilovat přede vším jiným. Náboženství však musí být pravé, má-li ono přinést pomoc tomu, kdo je ve své nemoci potřebuje. Musí mít jasné porozumění pro skutečnost, že ač Bůh **nesesílá** na nikoho nemoci, má je přece ve Svých rukou a **řídí** to takovým způsobem, aby ony mohly být člověku užitečné pro jeho duchovní rozvoj a prospět jeho konečnému spasení.

46. Uvažme slova z prvního ukázání „Já Jsem Jehovah Bůh tvůj, Bůh silný, horlivý, navštěvující nepravost otců na synech do třetího i čtvrtého pokolení těch, kteříž nenávidí mne.“ Židům musela tehdy ona slova být proslovena takto **podle zdánlivosti** a znamenají, že lidé, kteří jsou ve zlu, nemohou pohlížet na Boha jinak, než že trestá a navštěvuje nepravost. A přece ta slova **ve skutečnosti** vyjadřují přírodní zákon dědičnosti, jak ji všichni zakoušíme – zákon, kterým Bůh nemaří, ale jež dovede podřídit Své moudré správě Božské. **Skutečná pravda stojí však zde hned vedle pravdy zdánlivé, i když se stane viditelnou jen těm, kdo Pána hledají,** neboť praví se tam dále: „...a činící milosrdenství nad tisíci těmi, kteří mne milují a ostříhají přikázání mých.“ Tak dědí se nejen zlo, nýbrž i dobro, a toto dobro dědí se v míře daleko vyšší, než si dovedeme představit. Rozhodující vliv pro věčnost

má však jen ono dobro, kterého nabudeme za stavu rozumného a svobodného.

47. Když jsme někdy postiženi nějakou nemocí, pak stává se tak často proto, abychom mohli z toho čerpat pro sebe určitou nauku. Nemoc nepřichází nikdy jako trest od Boha, neboť Bůh se nehněvá ani netrestá, ale nemoc přichází jako následek přestoupení nás nebo našich předků, i když se nám to nejeví docela jasně. V mnohých případech nemůže jednotlivec ani být činěn zcela odpovědným za nemoc, kterou trpí, nýbrž spíše lidstvo **jako celek**, neboť všichni jsme spojeni ve velkém společenství. Jsou ovšem případy, jak bylo shora ukázáno, kdy člověk sám přivodil si sobě nemoc.

48. Hlavní věcí ve všech případech různých nemocí je: **vůči nim zaujmout takové stanovisko, abychom nemoc ovládli** a dostali ji jaksí pod svého vnitřního člověka. Místo aby se nemoc stala naším pánem, může se každá choroba takovým naším stanoviskem přivést k tomu, aby se stala naším poslušným služebníkem. Může ovšem přijít velice za těžko, aby člověk dospěl k takovým výsledkům, zvláště je-li nemoc provázena velkými bolestmi. Dokud ty trvají, nebude nikdo žádat po člověku, aby propukával v díky a velebení vůči Pánu za Jeho, milost a moudrou prozřetelnost, neboť nemocnému nemůže nic takového přijít na mysl. Když však bolesti přejdou, bylo by nesprávné, aby si nemocný myslel, že nemá příčiny k díkům Pánu, a jestliže pociťuje opravdu dík ten, pak učiní to člověka též lepším, méně sobeckým, a tudíž dobroty Pána hodnějším. Beze vší pochyby jsou mnozí, kdož svou nemocí naučili se více chápat dobrotivost a milosrdenství Pána, a zároveň pociťovali svou vlastní nehodnost před Ním, takže stali se laskavějšími a naučili se myslit více na blaho jiných než před tím. Naproti tomu budou však i takoví, kteří se nenaučili ze své nemoci ničemu jinému, než že musí pro budoucnost učinit vše, aby se jí vyhnuli, i kdyby to mělo být na úkor blaha jiných lidí.

49. Náboženství není, jak někteří myslí – tak málo důležitou věcí, po níž sáhnout je vždycky dost času, až člověk zestárne a má určitě k smrti nedaleko, anebo až onemocní. To však je mínění naprosto nesprávné. **Náboženství je pro mladé i staré, pro zdravé jako pro nemocné**, ba v jistém smyslu můžeme říci, že je obzvláště pro zdravé, neboť vůle musí být svěží a rozum jemný, aby celá mysl byla zdravá a člověk dovedl **z nemoci čerpat duchovní poučení a pravou nauku**. Vždyť nikdo nemůže si přisvojit pravdu a život náboženství za takového stavu, v jakém bývá člověk velmi často za nemoci, poněvadž tehdy není ani ve stavu plného užívání rozumu, ani zcela ve svobodě volit mezi dobrem a zlem.

50. **Kdo však začal navykat tomu, aby vzhlížel k Pánu ještě v době, než onemocněl, kdy byl v plné svobodě**, ten bude zajisté i za doby nemoci schopen chápat a znát, jakou moc má Ten, jenž **„nemoci naše vzal na Sebe a bolesti naše snášel“** – bude to uznávat i tehdy, kdyby jeho hmotné tělo nemělo již nabýt zdraví. Zůstane neochvějně přesvědčen o skutečnosti, že náš pozemský život přírodní, spojený tak mnohonásobně s hmotou, je jen přípravou k našemu cíli duchovnímu, že život ve hmotném těle není cílem konečným, za jaký ho mnozí považují. **Čím více přijímáme poučení skrze zjevení pravého náboženství o kráse a bohatých užitečnostech věčného život, tím méně budeme naplňováni starostmi o to, co je pouhým přechodným stínem. Dokonalá harmonie mezi vnitřní bytostí a vnější formou nemůže konečně ani být dosažena v životě na zemi.** Proto krátce před rozloučením pravil Pán ke Svým učedníkům: **„Ve světě budete mít soužení, ale buďte zmužilí. Já jsem zvítězil nad světem.“/Jan 16,33.**

51. Pán může ovšem uzdravit naše nemoci nyní právě tak, jak to činil v době, kdy dlel na zemi, může to učinit, jdeme-li k Němu v modlitbě, **jestliže se to děje ve spojitosti se životem podle Jeho přikázání**. Úlevy nebo i dočasného uzdravení může se někdy docílit též sugescí, ač tato jen málo nebo vůbec nic nemá co činit se skutečnou pravdou. Avšak kdo by se odvážil tvrdit, že člověk věřící v Pána a milující dobro a pravdu

pro ně samotné, jehož mysl je zaměřena k duchovnosti, zůstane buď zcela bez nemocí anebo musí být z ní uzdraven jako zázrakem, jestliže se jen k Pánu modlí? Vždyť uzdravení snad neshodovalo by se za určitých okolností s věčnými účely, které má na zřeteli Pán.

52. Právě tak jako jiná zla, vady a neštěstí, mají také nemoci svoje právo v takovém světě, jako je tento náš pozemský svět, a jsou **pro náš duchovní rozvoj** dopuštěny Pánem, který přes jejich rušivé a zhoubné účinky dovede jich využít pro Svůj věčný účel. Jakou měrou budou se jednotliví lidé i lidstvo jako celek snažit, aby hledali „nejprve království Božího a spravedlnosti jeho“, tou měrou budou se nemoci vyskytovat řidčeji; a tam kde zákony Pána jsou zachovávány pilně a celým srdcem – jak je tomu v nebi tam již nemocí není.

III.

Rev. Ch. H. Mann:

Vyléčení těla prostřednictvím duše.

Tři přednášky:

1. díl: Výklad skutečností
2. díl: Pravá nauka
3. díl: Život

1. díl

Výklad skutečností.

„Čarodějové egyptští učinili podobně svým zaklínáním“

2 Mojž. 7,11,22,8,7,18

53. Věřím ve vyléčení těla prostřednictvím duše. Věřím, že Božský život, **který má moc přinášet zdraví**, sestupuje k nám dolů nejen do nebeského a duchovního stupně lidského života, nýbrž také do tělesné oblasti jeho bytí.

54. O víře v duchovní léčení je mnoho nepravých náhledů, a proto je nutné, aby nejdříve byly vysvětleny a odstraněny nepravdivé představy, a teprve potom bude možné vyložit vlastní kladné stanovisko k této závažné věci. Třeba poukázat na zneužívání, a pak ukázat cestu, kde můžeme nalézt pravou nauku. Právě jako přicházíme do spojení s Pánem tím, že tím, že vystříháme se zla a pak konáme

dobro, tak když nejdříve odstraníme nepravdivé představy, které chováme o této věci, můžeme dojít k pravdě.

55. V první přednášce pojednáme o divech duchovního léčení, ve druhé o správném porozumění pro takové léčení, a ve třetí o praktickém použití jeho v denním životě.

56. Duševní stavy působí vždy mocně na zdraví těla. Bylo to známo ve všech dobách, ale v posledních desetiletích zvláště se vyskytovaly případy takového léčení ve větším měřítku. Velmi mnozí se honosí, že ve vztahu mezi duší a tělem objevili jistý prostředek, jak nemocné tělo vyléčit a jak zdravé tělo udržet ve zdraví. Tělesné stavy mnohých lidí jsou určovány vlivy duševními. Vaše tělo je nástrojem, jímž vykonáváme vše, co přináší s sebou náš pozemský život. Proto je tělesné zdraví činitelem nanejvýš důležitým pro jednotlivce i pro celek. Vždy téměř všechna utrpení pocházejí ze špatného zdraví. Nesmírné sumy peněz, velké schopnosti lidí a mnoho práce spotřebuje se každoročně jen k tomu, aby se podporovalo vše, co má za úkol udržovat zdraví lidského těla.

57. Je-li tedy nějaký vztah mezi duší a tělem, který má vliv na zdraví těla, pak je tudíž nesmírně důležité, abychom tomuto poměru jasně a správně rozuměli. Beze vší pochybnosti připustí každý, že takové vztahy zde v určitém stupni existují. Všichni víme, že rozčilení myslí a duševní deprese jsou často původem nemocí tělesných, a rovněž tak zajisté víme, že za duchovního klidu v duši je také tělo v lepším stavu zdravotním. Proto nám musí opravdu záležet na otázce, až do jaké míry existuje takový vztah, takový poměr vzájemný, a pak jakými správnými metodami mohou být zákony oněch vztahů použity prakticky tak, aby přírodní člověk mohl vzhlížet ke svému duchovnímu člověku, aby jeho prostřednictvím dosáhl síly a moci, která poskytuje zdraví.

58. Náš text je z **Exodu, z 2.knihy Mojžíšovy**, kde čteme, jak Mojžíš činil před faraonem zázraky a jak čarodějové egyptští učinili totéž svým zaklínáním. Máme nanejvýš podivuhodné vysvětlení toho, že téhož výsledku docílili kouzelníci, kteří dovedli zázraky, které Mojžíš činil

svou téměř všemohoucí holí jako důkaz svého božského poslání zázraky, které byly pravým zjevením Božské moci. Příběh ten znamená, že pravdu a spravedlnost **předobraznou Mojžíšem** dovedou někdy napodobit nepravda a bludy **předobrazné egyptskými čaroději** v jevech vnějšího života. Zneužití Božského řádu může viditelně vyvodit něco, co prýští z moci Boží. Lidé ďábelští a lidé andělští činí velice často zdánlivě totéž, i jeví se to potom tak, že obojí je provázáno téměř výsledky. Proto vnější záležitosti životní ve svém projevu na povrchu rozhodně nejsou neomylnými ukazateli duchovních věcí a pravých duchovních cest.

59. Když tohoto vysvětlení použijeme na naše téma, pak nás učí, že nauka o zdravotních vztazích mezi duší a tělem nesmí se odvozovat jen podle vnějších zjevů zázračných, které vzbudí naši pozornost, nýbrž nutno vycházet z **nebeských** nauk Církve. Jako napodobili Mojžíše úspěšně čarodějové, tak zdánlivě úspěšně může být přivozeno tělesné zdraví duchovními silami od lidí sobeckých nebo od lidí, kteří jsou v nepravdách a tento úkaz poukazuje jasně na správnost nauk, že lidé ve zlu a nepravdě dovedou napodobit dobré činy andělů v životě lidí. Skutečnost, že lidé svou vírou byli uzdraveni, není tudíž důkazem pravdy jejich nauk.

60. Takové vyléčení nedokazuje nutně, že pravdivá je nauka víry těch, kdo docílili nebo ještě stále docilují dobrých účinků svou metodou nebo čímkoliv jiným. Všimněme si jen různorodosti nauk a rozdílu všech těch, kdo ve prospěch svého učení podávají množství dobře zaručovaných skutečností, které se udály za okolností velice se lišících od sebe. Kvakeři /shakers/ praví, že jejich první věřící byli zázračně uzdravováni ze svých churavostí a nemocí, což dělo se v době vzniku jejich společností, jak jsou o tom zaručené zprávy v dějinách Kvakerů; i používají toho jako důvodů ve prospěch jejich zvláštních pouček. Katolíci mají nesčíslné případy tělesného uzdravení duchovními prostředky a uvádějí je na potvrzení jejich nároků, že jsou pravou a jedinou církví. Nejslavnější je vypravování o léčivém prameni v Lourdes ve Francii, kde na tom místě zjevila se Panna Maria mladé, prosté

dívce. Tisíce lidí pilo z tohoto pramene a tvrdí se, že byli posíleni a uzdraveni zázračnou silou oné vody. V Americe jsou společnosti pro uzdravování prostřednictvím víry nebo léčení modlitbami. Avšak též spiritisté uvádějí podobné případy četných vyléčení a odvolávají se na výsledky, jichž docílila jejich media za vedení a pod vlivem duchů. A v poslední době máme metafysické metody léčebné, které bez zřetele k náboženskému stanovisku dotyčných lidí snaží se obnovit jejich zdraví tím, že vykonávají podstatné změny ve stavu jejich mysli.

61. Není mým úmyslem, abych zkoumal pravost uvedených skutečností, neboť jsem nakloněn předem zde prohlásit, že uznávám většinu všech těchto uvedených případů za pravé a skutečně existující. Poukazuji však na různorodost těchto způsobů léčení a chtěl bych ukázat a vysvětlit pravdu našeho textu z Písma Svatého. Vnitřní duchovní smysl onoho verše nám praví jasně a určitě, že **potvrzování náboženských nauk výsledky léčení v zevnějšku docílenými nenáleží vždy dobru a pravdě, nýbrž že takové vnější věci mohou se docílit všude**. Jako čarodějové egyptští mohli svým uměním učinit totéž co Mojžíš, tak mužové a ženy všech vyznání náboženských mohou být schopni toho, aby docílili takových vnějších účinků, když použijí vlivu, jež duše vykonává nad tělem, k uzdravování z nemocí.

62. Nezáleží na naukách, které vyznávají ti, kdo docílili těchto skutečností, ani na okolnostech, za nichž byli lidé vyléčení. Jak už bylo řečeno, potvrzovali kvakeři pravdu svých nauk právě případy takového tělesného uzdravení. Katolíci dokazují svou věc příběhem dívky z Lourdes. Obhájci léčení vírou mohou svým způsobem prokázat působnost modlitby jako nástroje k vyléčení. Podobně ukazují spiritisté svojí metodou uzdravující moc zemřelých. Obhájce přirozeného způsobu léčení může toutéž logikou podávat důkazy, že ani modlitba, ani náboženství nebo víra a podobné duchovní věci nejsou potřebné k tomu, aby se vykonaly zcela tytéž účinky příznivé zdraví a úplnému vyléčení.

63. Z toho všeho vidíme, že **pravost nauky se nedokáže ani sebevíce prokázanými skutečnostmi o uzdravení těla duševními vlivy.** Ve svých myšlenkách musíme pečlivě rozlišovat mezi skutečnostmi, které můžeme připustit, na straně jedné, a mezi uváděnými teoriemi na straně druhé. I když připouštíme skutečnosti, kde souhlasíme přece s teoriemi, byť by byly sebevýmluvnější. Jeden bude z vlastního přesvědčení předkládat jako jedinou pravdu svou nauku o zastupujícím usmíření proto, že modlitbou konanou pod vlivem tohoto dogmatu našel zdraví, druhý opět bude moci po svém vyléčení s pevným přesvědčením a rozumovými důvody dokazovat zásah duchů zemřelých do našich záležitosti. Z těchto příčin je tudíž nanejvýše třeba, aby se od sebe jasně a určitě oddělily teorie od skutečností sebevíce prokázaných.

64. Potvrzuje to následující nauka Nové Církve: **Nauky duchovní čili nauky, které se vztahují k duši, neměly by být dokazovány zázraky.** Ti, kdo jsou obeznámeni s našimi naukami, vědí, že duchovní pravda musí být přijata od duchovní mysli. Pravda musí být zvěstována prostřednictvím nauk tak, aby uspokojila mysl. Duchovní mysl nesmí se dát strhovat pohnutkami, které s ní nesouhlasí. Nesmíme se dát přemluvit k přijetí nějaké nauky nebo dát se svést odměnou k víře v takovou nauku, ani nemáme přijímat něco, co vylučuje schopnost usuzování rozumem. Nespočívalo by tedy na duchovním základě víry, kdybychom uvěřili nějaké duchovní nauce na základě určitých fyzických účinků docílených v tělesném zdraví z vlivů duše na tělo. Taková víra je vynucena, nebo i byla uměle vyvolána sebepřemluvením pro vnější dojmy, které si člověk nedovedl správně vysvětlit. Taková víra nemá opory v niterných schopnostech duše.

65. Proto musíme hledat vysvětlení někde jinde než u pouhých skutečností těchto úkazů. Poměr duše k tělu neurčují jedině stavy této, poměr ten musí být dokonale poznán také ze stránky duchovní. A proto: hledáme-li nauku, nesmíme při tom vycházet od závěru na základě přírodních úkazů nebo zevnějších případů, jako je uzdravení

těla, nýbrž **nutno bedlivě hledat v duchovních naukách zjevené pravdy.**

66. Za druhé: Čarodějové učinili totiž co Mojžíš, aniž by se proto považovali za proroky Pána a nezůstali ve svých očích i nadále ničím menším než mágy egyptského umění. A proto skutečnost, i když někdo dovede duchovními metodami docílit vyléčení těla, vůbec nedokazuje, že jeho povaha je nebeská. Na základě vyléčení nebo nevyléčení nemůžeme usuzovat na něčí povahu, charakter právě tak, jako podle vnějšího mravního chování někoho nemůžeme vynášet soud o jeho duchovním charakteru a o jeho vnitřním založení. Zevně morální, občanský dobrý život může ztělesňovat u člověka nejvyšší duchovní cíle a ideály, na druhé straně však může být vypočítavým pokrytectvím zlého sobectví v duši před světem ukryvaného. Podobně zdraví, které z těchto zdrojů pochází, může být původu duchovního nebo i podvodného. Chceme se tudíž ubránit myšlence, která by chtěla posuzovat osobní povahu druhých lidí podle toho, jestli ve svém tělesném léčení dosáhli nebo nedosáhli výsledků.

67. Za třetí: Když pohlížíme na vše se stanoviska právě vyloženého a když uvažujeme o všem v souhlase s duchem pravdy, pak všechny neobyčejné zjevy, fenomény tohoto druhu nemusíme vůbec považovat za něco podivuhodného. Nauka o zázracích, za jaké je církev dříve považovala, neodporuje ani dnešnímu našemu rozumu, ani našemu duchovnímu myšlení a cítění. Když je léčení těla prostřednictvím duševních stavů správné, pak musí být v každém ohledu normální a podle řádu. Proto též každá nauka o tomto léčení musí být přirozená a zdravá, má-li být vůbec trpěna. Sama věc měla by se před celým světem prokázat tak, aby se mohla zavést všude jako něco správného a řádného a prakticky se jí používalo v denním životě. Ona musí být něčím, co vyvolává zdravý souhlas všech našich schopností rozumových i všeho cítění našeho srdce. Taková nauka, aby mohla být přijata, musí uspokojovat a pomáhat nejen stavům tělesným, nýbrž především stavům mysli člověka. Kdo by chtěl

přijmout tuto nauku, musí se naučit ovládat sama sebe. Nauka tato musí tvořit lepší muže a ženy. Jeli tato nauka pravá, musí být dokonale zaměřena k tomu, aby odstraňovala ze života všechny nenormální a nezdravé, rozčilené stavy mysli a těla, takže její použití vedlo by ke všemu, co je pokojné, mírumilovné, sebeovládající, a tudíž opravdu zdravé.

68. Za čtvrté: Síly, které způsobují tyto účinky, nemohou ve své podstatě být odlišné od těch, jejichž účinky vidíme a pociťujeme v každodenním životě. Pro nás není to nic neobyčejného, mluví-li se o silách přírodních. Když někdo onemocní, tu disponuje-li dostatečnými silami životními a má – jak se říká – zdravý kořen, uzdraví se zcela přirozeným způsobem, i řekneme přírodní síla ho vyléčila. Člověk, který si zlomí ruku, potřebuje jen odborného obvodu a pak už příroda sama podivuhodně stmelí obě části zlomené kosti. Co je tato přírodní síla, která dokáže takové věci v našich všedních zkušenostech? Připisujeme-li uzdravení jen přírodě, pak rozumíme přírodní silou jen sílu neoživenou, která přísluší jen hmotným součástkám. Materiální součástky však jen slouží vyšším silám, ony samy jsou pouze pasivními přijímači a nástroji. Přírodní síla, která vyléčí zlomenou ruku, je prostě životní silou, která podivuhodně proniká do těla a způsobí uzdravení. Tatáž pravda platí o všech silách přírodních. Divy veškeré říše rostlinné jsou prostě projevy životních sil, které z látek země vyvozují své formy užitku a krásy. Tatáž pravda platí o nesčíslných věcech, které se dějí ustavičně v našem tělesném životě. Růst našeho těla, jeho udržování v životní síle a všechny nesčíslné pochody v jeho orgánech, tkanivech, krvi atd., které se v nich nepřetržitě vykonávají, jsou dílem životních sil.

69. Takzvaná přírodní síla není vlastně nic jiného než síla božského života, která proudí ustavičně do oblastí přírody. **Je to život z duchovního světa**, který odívá přírodu krásou rostlinstva. **Je to život z duchovního světa**, který propůjčuje formu a sílu všem tvorům živočišstva i lidskému tělu. Proto veškeré uzdravování duchovního druhu musíme považovat za metodu a cestu, která může nám plně

otevírat zdroje života a veškeré léčení a celou vědu lékařskou postavit na nové základy. Vyléčení prostřednictvím duchovních příčin i vyléčení prostřednictvím přírodních sil **každé z těchto uzdravení je jedině od Pána.**

70. Nauka, kterou hledáme, má nám zřetelně ukazovat, jak životodárné síly, které od Pána ustavičně k nám vplývají, jsou prostřednictvím lidské duše použity tak, aby oblast přírody stala se vnímavější k přijímání jejich vlivu. Takto by ony životodárné síly přinášely hojněji uzdravení tělesná, a naplnily by tak své poslání, které jim bylo přiděleno Božstvím. Vyléčení těla prostřednictvím duše záleží tedy v dosažení takových stavů mysli, aby tělu otevřeny byly cesty pro větší vnímavost ze strany duše. Silnější vliv duchovní síly může v těle docílit v krátkém čase tak mocné účinky léčivé, které jiným způsobem byly by uskutečněny teprve zdoluhavými metodami vnějšími, přírodními. Podle nauk Nové Církve jsou všechny podivuhodné úkazy v oblasti přírody, a tedy také uzdravení lidského těla, jen účinky **životodárných sil, které od Pána skrze nebesa vplývají dolů.** Čím silnější je vnímavost a čím více se duše člověka otevírá duchovním silám, tím silněji a čistěji může zapůsobit vliv života k obnovení zdraví nejen v oblasti duše, ale i v oblasti těla k jeho vyléčení.

71. Ke znázornění takových duchovních pojmů mohou jako přírodní příklady z našeho všedního života posloužit příklady. Před ještě nepříliš dlouhou dobou byl cestující nucen vykonat svou cestu pomalu a často velmi namáhavě, ne-li pěšky, tak jen pomocí sil zvířecích, které táhly jeho vůz. Dnes však, kdy síly parní, elektrické atd. jsou ve službách člověka, může dosáhnout cíle sebedelší cesty mnohem snadněji, nesrovnatelně pohodlněji, v čase daleko kratším a s poměrně menšími výlohami. Použitím těchto a jiných zdrojů pomocných vyzískali jsme ze zásobáren přírodních sil velké a vše usnadňující výhody pro své účely, což znamená pro nás nevyčerpatelné zisky, které ještě v daleké budoucnosti mohou pro nás vystupňováním učinit více než kdy předtím. K objasnění léčebných způsobů, o něž se zde jedná,

potřebujeme nauku, která nám ukáže **na základě Božského řádu** ty nové možnosti, které by nám dokonaleji otevřely životní síly. **Vyléčení a uzdravení to jsou účinky duchovních sil.**

72. Je to duše, která se otevírá vstříc vlivu života z duchovního světa; a touto cestou duše budou se také na nižším tělesném stupni projevat účinně všechny tyto životodárné síly, které jsou pravými přírodními silami. Toto pojetí pravdy potvrzuje množství podobných jevů našeho moderního života. Ustavičně učíme se něčemu novému a z nepřeborné zásobárny přírody vyzískáme stále nové a nové síly, které naším životním účelům slouží a je podporují při docilování nových a někdy též podivuhodných výsledků. Zda by tedy nebylo možné, aby se dnes mohly nastoupit též takové cesty, které by vedly k zásobárnám samotných životodárných sil **k Božské lásce.**

73. Zda neměli bychom z Božské lásky, **z tohoto nekonečného, věčného zdroje,** čerpat životodárné síly, které léčí naše tělo, které propůjčují nám síly duševní a tím i síly tělesné a které uzpůsobují nás k tomu, abychom unesli břemena a obtíže našeho života?

74. Uvažme bedlivě **a do hloubky** ony čtyři body, které jsme uvedli na základě Božích pravd, nám ve Slově zjevených, tak abychom se vymanili z předsudků, a tím osvobodili se od myšlenky, jako by úspěšné vyléčení potvrzovalo teorii, na základě které bylo dosaženo výsledků, a jako kdyby uzdravením projevovала se povaha a vnitřní založení člověka, jemuž se tohoto štěstí z rukou Nejvyššího Lékaře dostalo. A proto máme je považovat za účinky zákonů **řádu** a máme rozumět tomu, že tyto účinky jsou následkem vlivu, které se vylévají z plností životodárných sil v míře zesílené a hojnější.

75. Dříve než přejdeme k pravé nauce, vzpomeňme ještě verše našeho textu a uveďme i vnitřní smysl onoho příběhu v 2. Mojžíš. 7,10-12:

„Aron hodil hůl svou před faraonem a stál se z ní had“ značí, že se u nich rozmohly samé klamy a tudíž nepravda.

„**Farao však povolal mudrce a čarodějce a ti učinili podobně egyptským zaklínáním**“ značí, že učinili zdánlivě totéž zvrácením účelu řádu.

„**Každý z nich vrhl svou hůl na zemi, a stali se z nich hadi**“ značí moc podle řádu, takže se po tomto činu stali tupými pro slyšení pravdy.

„**Hůl Aronova však pohltila hole jejich**“ značí, že tato moc jejich byla jim odňata, což se projeví tím, že Božská moc jim zabrání zneužívat řád.

2. díl

PRAVÁ NAUKA

„**Který odpouští tobě všechny nepravosti, který uzdravuje všechny nemoci tvé**“   Žalm 103,3.

„**Abyste věděli, že Syn člověka má moc na zemi odpouštět hříchy...**“
Řekl ochrnutému: „**Pravím ti, vstaň, vezmi své lože a jdi domů!**“

Lukáš 5,24.

Pravá nauka o duchovním léčení tělesných nemocí necht' je nyní ukázána z Písma Svatého, z nauk Nové Církve a z našich každodenních zkušeností i vlastních pozorování. Z Písma Svatého nelze podat důkaz, že zázračná uzdravování Pána nebo Jeho učedníků podávají základy, na nichž by se mohl vybudovat určitý způsob léčení a víra naší doby v takové metody. Pro tento náhled mluví dvě věci. Pánu a Jeho učedníkům sloužilo uzdravování nemocných **jen do jistého stupně** k tomu, aby to byl důkaz Jeho poslání. Když učedníci Janovi přišli k Pánu s otázkou, zdali On je Tím, který má přijít, neodpověděl přímo, nýbrž poukázal na Své skutky. „**Dejte Janovi zprávu, hluší slyší a mrtví jsou kříseni.**“ A při jiné příležitosti „**Řekl jsem vám to, a nevěříte.**“ „**Věřte pro ty skutky**“ / O Božské Prozřetelnosti č. 132, Apokalypsis Explicata 615.

77. Uzdravování vírou, které provázelo první příchod Pána, nemůže být pokládáno za učebnou metodu k obnovení tělesného zdraví člověka Církve, a pro tento náhled mluví zvláštní příčina, totiž že skutky Pána při uzdravování nemocných takovou nauku nijak nezvěstují. **Skutky ty byly souvztažícím předobrazem a zjevením Jeho Božského poslání.** Pán přišel na svět, aby si podmanil pekla, aby odstranil duchovní zlo a takovým způsobem, aby umožnil záchranu a osvobození lidí. **Toto Jeho pravé poslání** bylo předobrazeno a znázorněno Jeho vnějším životem na světě. Vyléčení tělesných nemocí a vad těch, kdo přišli k Pánu, představuje nepřetržité uzdravování veškerého lidstva od zla, s nímž nemoci souvztaží. Víra, čerpaná ze Slova Božího a zkušenosti, čerpané z denního života, učí základní pravdě, že **Pán zachraňuje a uzdravuje nás Svoji všemocnou všudypřítomností od všech slabostí. Toť ona pravda a nauka, které byly ztělesněny skrze skutky Jeho zázračného uzdravování. /Apokalypsis Explicata 815/**

78. Na tuto pravdu poukazuje však nejen zázračné uzdravování Pána, nýbrž celé Slovo Boží samo. Ač naše citáty zvolené ze Žalmů a z evangelia jsou časově daleko vzdáleny od sebe, obsahují tutéž společnou pravdu: **představují našim očím Pána jako vítěze nad hříchem a nad nemocí.** Zla duchovní hříchy, a tělesné nemoci, obojí je zde označeno v určitém smyslu jako jedno. Citát u Lukáše zvláště jasně to vyslovuje. Zde odvolává se Pán na Svoji moc vyléčit nemoci na základě Své autority odpouštět hříchy. Na tomto místě učí Pán, že moc činit toto obojí spolu souvisí a je jedno a totéž. Spojení hříchů a nemoci nalézáme na mnohých místech v celém Písmě Svatém. Soužení a trampoty přicházely na Izrael a jiné národy jako tresty za hříchy a neposlušnost, a zdraví a dlouhý život jsou zaslibovány vždy jako ovoce spravedlnosti.

79. Pán přišel na svět, aby vysvobodil lidi od jejich hříchů, ale **hlavní skutky Jeho zevnějšího života sestávaly v uzdravování od nemocí.** Písmo Svaté učí, že naše síla k odporování zlu a vyléčení našich slabostí a nemocí přicházejí oboje stejnou měrou od Pána. Hřích a nemoc jsou

určitým způsobem navzájem spojeny, a bylo posláním Pána, aby odstranil oboje, jak jedno, tak i druhé. To je všeobecná nauka Slova Božího. Všechno přírodní, dobré i špatné, je účinkem duchovních příčin, zdraví přichází od dobra a pravdy z duchovního světa, a nemoci od zla a nepravdy též odtamtud. Jako náklonnosti a myšlenky pocházejí z duchovního světa, právě tak pravdivě a skutečně to platí o silách našeho těla. Z duchovního světa přichází naše zdraví, a odtamtud přichází také naše nemoc. **A od Pána, který je středem a zdrojem veškerého duchovního života, přichází oboje: odpuštění hříchů, což je oddálením duchovního zla od nás, i vyléčení nemocí, což je osvobozením od tělesného zla.**

80. Přece však nesmíme z tohoto vyvozovat, že by zdravotní stav některého člověka podával obraz jeho vlastního duchovního stavu. Nemoc pochází ze zla, proto však choroba není výrazem osobního zla dotyčného nemocného, právě tak jako zdraví, které pochází z Božství, není nejvladnějším výrazem duchovního stavu mužů a žen, kteří se těší zdraví a tělesné síle. V tomto světě, který je směsicí nejrůznějších vlivů, nejsou fyzické stavy lidí nikterak obrazem jejich nebeského anebo jejich ne-nebeského založení. **„Nebe a peklo“ č. 99: „Spíše záleží nauka v tom, že hřích a nemoc jsou vnitřní a zevnější stránkou téže věci, a že odpuštění a uzdravení prýští z jediného zdroje síly, z Pána.“**

81. Tato všeobecná nauka našeho textu z Písma Svatého je obsažená také v naukách Nové Církve. Ve Spisech se praví: **„Tělo je souvztažící formou vůle a rozumu, a proto nitro a vnějšek myslí jednájí společně s nitrem a vnějškem těla.“** - Ba nauky Nové Církve jdou ještě dále a potvrzují, že člověk, který má Pána ustavičně před očima a před svým obličejem, což je za stavu lásky a moudrosti, patří na Pána nejen očima a obličejem, nýbrž také svojí myslí, celým srdcem svým, a v tutéž dobu i celým svým tělem / x **„O Božské Lásce a Moudrosti“ č. 136, 137.**

82. Ve spisech Nové Církve píše Swedenborg: „Všeobecně má se sice za to, že člověk co do ducha a založení je takovým, jakou je jeho panující láska. Byl jsem však poučen četnými zkušenostmi v duchovním

světě, že člověk od hlavy k patě, tj. od prvopočátku v mozku až po nejkrajnější zevnějšek těla je takovým, jaká je jeho panující láska.“ / „**O Božské Lásce a Moudrosti 369**“ /. Z toho vyplývá, že tělo je ovládáno duší.

83. Dále čteme v díle „Nebeská tajemství“ č. 5713: Původ nemoci spočívá v duchovních příčinách. Častěji však začínají nemoci současně i v přírodnosti. Avšak jakmile se zde nemoci projeví, přicházejí ke člověku duchové, kteří jsou s onou nemocí v souvztažnosti a vytvářejí jakýsi způsob spojení se zdrojem oné choroby v duchovním světě. Dokud jsou oni přítomni, dotud trvá nemoc dál a rozšiřuje se.“ Swedenborg pak dále o tom podává zprávy a výslovně praví, že **kdyby tito duchové byli Pánem odstraněni, byl by člověk okamžitě uzdraven.** / *Arcana Coelestia*.

84. Z naší každodenní zkušenosti je všeobecně známé, jak stavy těla — zdraví a nemoc — většinou závisí na tom, jaká je mysl člověka. Již při vnějších a celkem povrchních záležitostech našeho života můžeme pozorovat, jak tělo reaguje již na nejjednodušší změny duchovního stavu svým nanejvýš složitým organismem. Obličej se při některé myšlence může uzardit zcela bezděčně proti vůli člověka. Jindy opět tělem proběhne zamrazení, strachem se údy rozechvějí a viditelně se třesou. Zvláště žaludek ukazuje velikou vnímavost pro pocity, ať je to odpor nebo naopak spokojenost. Lékařským pozorováním je dokázáno, že existují určité tělesné poruchy, které souvisejí s jistými duchovními stavy. V jednom lékařském díle četl jsem předpisy léčebné proti touze po domově nebo proti zármutku a proti melancholii. Lékař, s nímž jsem o tom hovořil, mně vysvětloval, jak duchovní stavy vyvolávají a navozují souvztažící stavy tělesné, pro něž se ony léky předepisují. Když byly určeny v poměru duše a těla takové věci již na tomto stupni, jakými jsou tělesné účinky z málo významných příčin duchovních, jak působivé mohly by být fyzické účinky, které by byly vyvolány hlubšími a mocnějšími stavy duše! Když celkem bezvýznamné stavy myslí jako stísněnost, skleslost nebo strach projevují se ihned v

těle, zda neměli bychom rozumově vyvozovat, že hlubší stavy duše **jako pevné přesvědčení, všeovládající účel života a vnitřní vzpruha životní** mohly by docílit účinků zasahujících dále a hlouběji do celé organizace tělesné?

Ze slov zvoleného textu Písma Svatého z nauk Nové Církve a ze všeobecného pozorování tedy zjevně vyplývá, že vyléčení z nemoci přichází z duchovního života.

85. Příčina nemoci je těsně spjata s duchovním zlem, a příčinu tuto udržují v duchovní oblasti člověka určití duchové pekelní. Když tito jsou odstraněni, nastane vyléčení. To však neznamená, že by zevní poruchy a mnohé případy onemocnění nebyly navozeny zevními věcmi, jenže slovem „navozeny“ nesmíme rozumět „způsobeny“. Vnější případy spadají často v jedno, proplétají se a spojují dohromady, aby poskytly duchovním příčinám určitou příležitost k projevení se určitým účinkem. Také nelze říci, že by použití příhodných léků bylo bezúčelné. Léky, jako všechny zevní prostředky, jsou podle své osobité zvláštnosti, **která pochází též z duchovního světa**, nositeli, kteří připravují cestu a poskytují pravým silám příležitost, aby svůj účinek ony síly zaměřily směrem sloužícím žádanému účelu. Všechny síly životní se svými léčivými účinky přicházejí prostřednictvím duše z duchovního světa, z vlastního to domova duše. Prostřednictvím duchovního stavu duše proudí z duchovního světa síly, které odstraňují příčiny nemoci, a tak tělo vyléčí.

86. Věřím, že názory, které jsme zde čerpali ze tří tak závažných pramenů, přivádějí blíže k vysvětlení pravé nauky o vyléčení těla prostřednictvím duše. Avšak zdali uzdravování skrze víru neučí totéž? A jestli neučí, co je toho příčinou?

87. Neviděl jsem nikde, že by se poučky těchto směrů ztotožňovaly s naukami Písma Svatého a církve. Výsledky léčení vírou neznamenají ještě důkaz pro jejich poučky, jak bylo vysvětleno v prvním díle našeho

pojednání. Zkoumejme nyní, v čem je rozdíl mezi naukami, které jsme uznali za pravdy, a mezi poučkami stoupenců uzdravování vírou.

88. V pěti bodech liší se naše zde uvedené nauky od druhých. Rozdíly jsou závažné a sahají hluboko, neboť naše nauky stavějí na podstatně jiných základech, než jsou pobožnosti, které se od nemocných požadují jako hlavní část léčení skrze víru. Slavný a rozhodný stoupenec uzdravování vírou, pastor Dr. Stanton, klade moc a sílu k uzdravení jedině do víry a prohlašuje, že věřící člověk uskuteční své vyléčení jen věřící modlitbou. Takto jsou postaveny do popředí modlitba a víra a ony jsou učiněny nositeli léčivé síly. Tato nauka toho neobrací svou pozornost příliš na vnitřní duchovní povahu člověka, který se léčí, nýbrž klade hlavní důraz na jeho víru a na pobožnosti; toto však je přece něco docela vnějšího, není-li zde pravého vnitřního podkladu v duchovním charakteru. Chtějí dosáhnout takového stavu mysli, za něhož by člověk měl důvěru, že skrze víru zprostředkuje Bůh uzdravení. Neučí se však vůbec ničemu o skutečném faktu, že v první řadě je zde **vnitřní duchovní zdraví**, neboť jen toto vnitřní zdraví může přivádět vliv, který k osvobození od nemoci vplývá pak **ze živoucí všudypřítomnosti Pána**. Různé modlení činí často dojem, jako by Božská Láska měla být přemluvena, aby se stala povolnější pro požadovaný účel. Vzbuzuje to zdání, jako by vše záleželo na Pánu, zda vyplní přání prosících, a ne na vnímavosti lidské duše vůči proudění nekonečné síly, která shora splývá do duše a mysli každého člověka, hledajíc přijetí. Vyléčení není účinkem víry, nýbrž **účinkem, který se uskutečňuje ze spojení s Božstvím, skrze vystříhání se všeho zla jakožto hříchu proti Bohu**.

89. Druhá námitka proti léčení vírou poukazuje na nesprávnou představu, jako by duchovní život byl jen jakýmsi výjimečným stavem lidstva. Pravdou však je, že duchovní život přebývá podle řádu Božího v každém spravedlivém každodenním jednání ve smýšlení a chtění našeho života. Svůj duchovní život musíme vytvářet tak, aby byl vždy okamžitě v pohotovosti ke každé životní záležitosti, zvláště pokud se týče našeho povolání a všeho, co vyžaduje naši součinnost. Toto je

nanejvýš důležitá pravda, kterou musíme co nejvíce zdůraznit, a její veliký význam vycítí srdcem každý upřímný křesťan, který se hlásí podle učení ke kterémukoliv vyznání. Je snadné uznat přítomnost a prozřetelnost Pána ve věcech a záležitostech, které pocházejí ze zdrojů a příčin nám neznámých, ale tato přítomnost a prozřetelnost Pána měla by být spatřena také v těch věcech, které připisujeme vlastní chytrosti a dovednosti. Božská moc a síla je v neočekávaných požehnáních právě tak činná jako ve vyplnění našich potřeb denního života nebo v modlitbě. Kdo obdrží mzdu za přiměřenou práci, dostává jí od Pána právě tak jako ten, komu byla v nouzi a soužení poskytnuta neočekávaná pomoc z dobročinných rukou. Hrozím se každé náboženské nauky, která spatřuje Pána a Jeho řízení téměř jedině ve věcech neobyčejných, nápodobných, zvláštních a výjimečných kdežto On je přece i ve věcech každodenních a obyčejných. Nauky o uzdravování skrze víru často poukazují svým stoupencům na věci mimořádné, že ony skrývají Božskou přítomnost, místo aby viděli Božský řád všeho v obyčejných věcech; a v tom spočívá hlavní nebezpečí jejich nauk a osvědčování.

90. Třetí námitka obrací se proti fanatismu, který se může snadno projevat u stoupenců tohoto směru. Jsou i smutné případy, kdy pod vlivem tohoto systému docházelo i k věcem nesmyslným. Zním více příkladů, že když nemocní nedošli uzdravení skrze víru, upadali do úplné beznaděje, a co horšího, zmocňovalo se jich zoufalství nad spásou duše, o níž soudili z neúspěchu léčení, že nemají víry a jsou proto odsouzeni k věčné záhubě.

91. Čtvrtá námitka platí duchovní domýšlivosti, která zachvacuje mnohé stoupence tohoto směru. Vede to ke klamu, jakémusi druhu zbožného sebevědomí vlastní spravedlnosti, když takoví léčitelé připisují uzdravování druhých lidí přednostem své vlastní osoby, o níž mají vysoké mínění, takže považují sebe sama za vyvolence, kteří nad jiné lidi jsou ve zvláštním spojení s Božstvím. Žádná pýcha není tak nebezpečná a tak opravdu hrozná, jako pýcha duchovní.

92. A pátý bod odmítání je celý způsob tohoto léčení vůbec. Léčitelé jsou prostředníky druhých lidí. Vystupují do popředí jako hlavní osoby a jeví se téměř jako velekněží náboženské metody léčení, jejichž zprostředkováním se celé dílo koná a provede. Je sice možné, že přesvědčující řeč a celé počínání takového člověka mohou u nemocného vyvolat stav vnímavosti a důvěry. Přece však je důležitá následující věc: **Když Pán se Svou mocí darovat zdraví je všudypřítomný a hledá přístup do každého lidského srdce, pak bychom měli být schopni od Něho dosáhnout uzdravení bez pomoci nějakého zprostředkovatele.**

93. Znamky nauk o léčení skrze víru jsou tedy: věřící modlitby, zkraslený názor, jako by duchovní život byl něčím mimořádným, sklon k fanatismu, nebezpečí duchovní hrdosti a zprostředkovací úřad mezi Bohem a člověkem.

94. Jiné duchovní způsoby uzdravování nacházíme u směru zvaného „křesťanská věda“ u společnosti zvané „Nová nauka myšlenek“ a pak u metafysického způsobu léčení. Všecky tyto tři směry vykazují tytéž úspěchy při uzdravování nemocných jako léčení skrze víru.

95. Dlouholeté pozorování všech těchto způsobů duchovního uzdravování a osobní zkušenosti mně však ukázaly, že existují velké rozdíly ve výkonech léčení vírou, stejně jako i při ostatních druhích duchovního léčení. Chtěl bych se vyvarovat povrchního posuzování těchto metod. Jsou případy zcela jisté, kdy Pán je plně uznáván v praxi léčení skrze víru. Jsou však i příklady, které nemají v sobě nic takového a proti nimž jsem již uvedl a odůvodnil své námitky. Neboť ač varuji před nespravedlivým odsuzováním, přece nemohu být pro přijetí všeho jen po povrchním a zběžném prohlédnutí sebeokázalejších výsledků.

96. Naproti naukám, vůči nimž jsem podal námitky, stojí pravá nauka, že **zdraví těla tkví v duchovním zdraví duše, že tělesné zdraví přichází z duchovního stavu naší duše bez jakéhokoliv našeho vměšování, bez**

práce nějakých zvláštních myšlenek. Stavby duše, které přinášejí zdraví, mají se ukazovat **v ustavičné, tiché důvěře v Božskou přítomnost** ve všech tělesných věcech, z čehož dochází **cestou Božského řádu** k uzdravování těla.

97. Měli bychom neustále žít v uznávání skutečnosti duchovna a jeho moci a ve vědomí Božské všudypřítomnosti. Tato přítomnost Pána měla by se zřetelně pociťovat jako proudění, které se nikdy a ničím nepřerušuje, jako něco, **co vyjadřuje se v nejvnitřnějším nitru našich myšlenek, v našich vztazích k bližním.**

98. Důvěra v Božskou moc, která dává zdraví, měla by nabýt **formy vnitřního přesvědčení.** Měli bychom žít v bezpečné jistotě, že nepřetržitý vliv BOŽSTVÍ zasahuje prostřednictvím **duše** také na tělo. Z tohoto přesvědčení a z vědomí všemohoucího, u nás přítomného života, má přicházet vliv přinášející zdraví.

99. Pravá nauka spatřuje uzdravující moc duchovních sil ve všem, co konáme! Ona uznává Pána za dárce a zdroj všech požehnání, která na nás sestupují. Ona vzhlíží k Němu o vyplnění našich proseb – **je-li to Jeho svatá vůle,** ona vede nás **k důvěře v Něho** a dává nám sílu, abychom svých myšlenek a schopností používali k opravdovým užitečnostem.

100. Zdraví a zdar v přírodním všedním životě připisují se v pravé nauce jen zdroji života, **Pánu a Jeho Božské všudypřítomnosti** právě tak jako vyplnění našich proseb zdánlivými zázraky a neočekávanými událostmi. Blahodárným používáním duchovních zákonů a vyléčení zaplašují se myšlenky na nemoc. Člověk, který žije podle těchto zákonů, přijímá zdraví jako vzduch, jež dýchá, neboť nalézá zdraví ve všem a všude skrze vědomí, že žije v Božské všudypřítomnosti. Dostává zdraví tak samozřejmě, jako když dítě v otcovském domě dostává potřeby svého života.

101: Duchovní člověk měl by přijímat zdraví každým vdechnutím svých prsou, každým pohybem svého těla, vším, co koná a čeho se

vystříhá ve svém obyčejném díle. V tom případě pak nemoci nemají vůbec místa v jeho myšlenkách a neudrží se ani okamžik, neboť on se od nich odvrací a **důvěřuje nebeskému Otci a Jeho zákonům nekonečné moci, která plyne z Jeho všudypřítomnosti.**

102. Takové přijímání zdraví z duchovního zdroje síly osvobozuje od fanatismu a ochraňuje člověka od klamu nějakého výjimečného postavení mezi ostatními lidmi. Kdo přijímá duchovní uzdravování od Pána způsobem pravým a opravdu spasitelným, zavrhuje každé pomyšlení na výhradní, zvláštní přítomnost Boží ve své vlastní duši. Stačí mu ke štěstí, že jako člen lidské společnosti má se všemi ostatními účast na vlivu životadárného proudu, který přináší všem zdraví proto, že prýští od trůnu Božství.

103. **Pravá nauka uznává přítomnost Pána u každého člověka.** Proto nepotřebujeme prostředníků. V bojích a zápasech směřujících ke znovuzrození života přicházíme k Pánu blíž a blíž. Kdo vzhlíží k Pánu ve všech věcech, zapomíná ne sebe sama, **a tím, že svou osobnost staví na roveň se všemi lidmi před očima Pána, stává se takřka dítětem a může dýchat atmosféru Božské přítomnosti, která ničí každou nemoc.**

104. Bude však tento způsob léčení vždy úspěšný v boji proti nemocem a pomůže každému?

105. Nepochybně bude dosaženo zdraví tam, kde ve člověku může být upraveno jeho pravé duchovní založení v souhlas s jeho nesčíslnými vnitřními vztahy ke člověčenstvu. Jak jsme však již viděli, nesmí se špatné zdraví považovat za vývěsní štít oznamující něčí duchovní charakter. Mohou zde být nám úplně neznámé příčiny, proč duchovní stav dotyčného člověka neodstraní tělesnou nemoc. Někdo se může zeptat: Proč má trpět? Může to být dopuštěno jako u onoho slepého od narození v evangeliu, který **netrpěl ani pro hříchy své, ani pro hříchy rodičů, nýbrž protože „na něm se mají zjevit skutky Boží“.**

106. Léčitelé skrze víru však praví že kdo má pravou víru, byl by vždy uzdraven. Je smutnou skutečností, že velmi mnozí trpící po neúspěšném léčení metodu víry byli děsně zklamáni a při své smrti byli nad svou duší zoufalí a protrpěli velkou hrůzu, že se jejich víra neosvědčila při zkoušce, která – podle jejich nauk – je zkušebním kamenem víry. Věřící přívrženci tohoto směru však praví, že nemocný neměl pravé víry. Toto se nám jeví jako domýšlivost, ba ukrutnost, neboť, **není dovoleno člověku, aby posuzoval duchovní stav druhých lidí.** Zdraví pochází ze správného duchovního stavu. Avšak zdali ty dosáhneš pravého stavu duchovního anebo zda tvůj duchovní stav odpovídá tvému duchovnímu charakteru při dosáhnutí či nedosáhnutí zdraví – takový rozsudek nepřísluší soudní stoličce lidské. K této otázce nemáme odpovědi, stojí na půdě nám nepřístupné.

107. V díle „**Nebe a peklo**“ /č. 39 a 435/ čteme nanejvýš důležité poučení, totiž že u každého člověka vyskytuje se nejvnitřnější čili nejvyšší stupeň čili co nejvnitřnějšího a nejvyššího, v co Božství Páně nejprve a nejbližší vplývá, a z něho uspořádává vše ostatní, i lze to nazvat vchodem Pána k člověku. V tomto svém nejvnitřnějším nitru je každá lidská bytost spojena přímo s Otcem veškerého člověčenstva, od Něhož proudí život a zdraví v nekonečné hojnosti. Jakou měrou se člověk blíží ke správnému duchovnímu stavu, takovou měrou otevírá člověk dveře, které v jeho nejvnitřnějším nitru vytvořil jemu Pán k přijímání onoho života. Jimi bude se člověku vlévati proud duchovní síly a přivádět k jeho duši pravý pokoj, a zároveň pak bude **souvztažnou měrou** přinášeti tělu potřebnou sílu přírodní. Život a zdraví vplývá v dětské prostotě, v dětinném duchu, a člověk je jimi obdařován jako dítě v náručí otcovské. Neboť zdraví, které od Pána přichází, je **každodenním proječováním se duchovního života podle Božského řádu** – projev vyšší než ten, který má být vyvolán nějakými pobožnými úkony.

108. Věřím v uzdravení těla z příčiny duchovní jen tak, že všichni lidé, jako dítky našeho Otce nebeského, přijímají přímo z Jeho ruky věčný život Jeho Lásky, a tento život přináší zdraví.

109. Které jsou praktické a podle Božího řádu působící prostředky, které nás dělají způsobilými, abychom mohli brát podíl na těchto požehnáních, vyložíme si v pojednání příštím.

3.díl

Ž i v o t

„Já Jehovah jsem tvým Léčitelem“ /2.Mojžíš. 15,26/

„Můj spoleh je Jehovah. Zvolils si záštitu Nejvyššího. Neštěstí žádné nepřekvapí tebe, bolest tvému stanu se nepřiblíží.

Žalm 91, 9. 10.

110. Předmětem tohoto pojednání je, jak používat zásad duchovního léčení proti tělesným nemocem.

111. Z Písma Svatého, z nauk Nové Církvě a z rozumových pozorování pokusil jsem se ukázat, že existuje vztah mezi tělem a duší. Tělo může z duše a jejích duchovních stavů přijímat život, který přináší zdraví. A tento život může vypudit nemoci ze všech částí těla a udržovat je ve stavu skutečného zdraví.

112. Když je tato věc faktickou skutečností, pak má pro nás velikou důležitost, abychom porozuměli tomu, jak možno používat přijatých zásad praktickým způsobem. Když může se dosáhnout praktického užitku ze zákonů duchovního léčení přírodních nemocí, pak má naše stanovisko k této otázce nesmírnou cenu. Nemáme-li však řádného postupu v léčení, jímž můžeme docílit prospěchu z vlivu duše nad tělem, pak by byly naše nauky o tom jen věci spekulace, takže by nestálo za to opakovat je.

113. Nehledáme však k ozdravení těla nějaký léčebný postup. Jedná se o něco takového, co může vést nejen k tělesnému zdraví, nýbrž také k blahodárnému požehnání pro náš vnitřní duchovní život v každém ohledu. Bylo by smutné, kdyby tělesné zdraví bylo jen výměnou za bezpráví vykonané na duchu, a úspěch takového druhu na

útraty duchovních zásad by se stal pro člověka neblahým. Léčení skrze víru, zázračné vody v Lourdes, léčení spiritistů prostřednictvím médií – všechny tyto směry tvrdí, že podávají lidem praktické cesty uzdravování prostřednictvím ducha. Pro nás však praktická cesta léčení **musí být užitečná naším duchovním zájmům. Hledáme opravdu duchovní postup u léčení, jehož zdroj a síla se nalézají v nebi v Pánu, takže přináší opravdový užitek a neodporuje Božskému řádu.**

114. Nesmí se nám to zdát jako něco zázračného, nýbrž jako ustanovený prostředek a zákonitá cesta, které jsou dány Božstvím k naplnění svého účelu. **Musí to být věc náboženská a ve všem musí být jasně patrná skrytá přítomnost našeho Otce nebeského.** Nesmí to živit nějakou nezdravou zbožnost, nesmí plodit žádnou pověru ani podporovat domýšlivost, ani žádným způsobem ovlivňovat mysl svých stoupenců a činit je pyšnými.

115. Budeme nyní uvažovat o tomto tématu vzhledem k našemu smýšlení a konání. První bod vztahuje se **k naukám**, které uznáváme, tedy **k pravdám**, které mají být základem našeho konání. Druhý bod se týká praktických, vnějších věcí, prostřednictvím kterých můžeme tyto nauky a pravdy uvést v činnost takového druhu, aby měly příznivý a léčivý vliv na naše tělesné stavy. **Pravda sama je marná a prázdná, ale pravda ztělesněná v konání a jejím vlivu na nás má ten správný účinek.** Když sebejednodušší čin těla je přesto výrazem silného nebo velkého účelu duševního, pak je to čin vysoce důležitý. Projevili-li se však sebespletitější a sebeklopotnější úsilí těla jen kolísavými a bezúčelnými stavy duše, pak to má nepatrný význam. **Hlavní otázkou proto je, kterých rad máme si nejvíce vážit a na kterém přesvědčení máme vše budovat, když chceme tyto zásady uvést v život.**

116. Z Písma Svatého zvolil jsem citáty, které obsahují **tři velké pravdy**, a ty obzvláště musejí se stát předmětem našich myšlenek a našeho přičiňování, abychom dosáhli oněch požehnání, která prýští z léčivé moci duchovních stavů.

117. První pravda je obsažena z citátu uvedeném z 2. Mojž. 15, 26. „**Já Jehovah jsem tvým Léčitelem**“ (starší překlady měly „Lékařem“). Z tohoto citátu a z mnohých jiných souhlasných míst vysvítá **pravda, že nemoci nepřicházejí od Pána**. Nemoci nejsou stvořením Božím. Nemoci jsou podobně jako peklo a zlo **jen dopuštěním Božím**. Nesmíme se dívat na nemoci podle starých nepravdivých názorů jako na anděly, kteří v tomto přestrojení jsou zasíláni nebeským Otcem, aby nás učili trpělivosti a budovali v nás nebeské cnosti. Ve smyslu užším i širším jsou nemoci neblahými potomky hříchu, souvztažnostmi zla, i jsou tudíž původu ďábelského.

118. Když prohlašujeme, ať nikdo se neopovažuje, aby nemocného nazval hříšníkem, ani ať podle této srovnávací logiky neposuzuje toho, kdo se těší dobrému zdraví, přece stojí zde pevně pravda, že nemoc pochází ze zla a nepravdy a že jedině takto musíme na ni pohlížet. Kdo zdědí churavé tělo, nebude sebe odsuzovat pro něco, zač nemůže, ale na nemoc těla nutno pohlížet právě tak, jako na zvrácené založení mravní, za něž člověk rovněž tak málo může být činěn odpovědným. Kloníme se k tomu, abychom vzhledem ke svému utrpení považovali sebe sama za svaté a za mučedníky, kteří přijímají svou nemoc jako posla Božího, aby byli vedeni k nebi. Připouštíme sice, že nemoci jsou dopuštěny právě tak jako nemravnost a všecka špatnost přírodní pro určitý moudrý účel. Avšak nemoci nejsou ani vyvolány Pánem, ani vybírány od Něho, ony nejsou výrazem Božského řádu, ani Božími posly. **Na toto stanovisko musíme pozvednout své myšlenky**. Kdyby však naše slabosti, utrpení a nedokonalosti byly příčinou, že bychom sebe sama litovali a považovali se za světce a mučedníky, pak znamenalo by to, že se sami přichycujeme nemoci, a tím překážíme v jejím odstranění skrze ducha Božího. Naším útočištěm nejsou dlouhé modlitby, které mají ráz přemlouvání. Zdůrazňujeme, že je nutné vzhlízet **k Pánu o vysvobození z tělesných nemocí ve spojení s naším zdravím duchovním**. Musíme důvěřovat naukám Boží pravdy, o níž jsme pevně přesvědčeni. Touto pravdou je, že nemoc je důkazem o

přítomnosti zlých duchů, a proto **musíme žít – tj. smýšlet a jednat – vždy tak, aby oni nenalézali v nás ničeho, k čemu by se mohli přimknout.** Když takto zaujímáme stanovisko odpírající zlu, můžeme být uzdraveni duchovně, a tím i tělesně.

Druhá pravda je obsažena v myšlence shora uvedeného žalmu: „**Nepřihodí se nic zlého tobě, rána se nepřiblíží k tvému stánku, proto žes řekl: Pán je naše naděje.**“ To znamená: **Veškerá moc je v duchovním životě.** Každá skutečná substance, každá skutečná síla přichází z duchovního světa. Přírodní síly a jejich přírodní projevy jsou toliko stínem, **odleskem, zpětným působením** substance duchovní. Samotné slunce, od něhož zdá se přicházet všeliká síla hmotného vesmíru, je pouze odleskem, stínem Pána. Sluneční síly tepla a světla, jejichž přítomnost přináší léto, den a život, jejichž nepřítomnost však znamená zimu, temnotu a smrt – tyto síly tepla a světla jsou jen matnými odlesky **Božské lásky a moudrosti.** Jejich přítomnost je duchovní teplo světlo a život, jejich nepřítomnost je duchovní chlad, tma a smrt. Všecky ty miliardy životních forem a veškeré síly přírodní jsou jen odleskem životních sil, které se vlévají z duchovního světa do přírody.

Naše **duše** dostávají své síly **přímo** z duchovního světa, kdežto naším **tělům** poskytuje se jejich síla **prostřednictvím duše** z duchovního světa, neboť naše těla jsou podobami a odlitky duší. Jen skrze ducha, který přebývá v těle, vlévá se do těla neustále síla organizace a život, a to nejen všeobecně a povšechně, nýbrž i v ohledu zvláštním až do nejmenších podrobných jednotlivostí. Nic nemůže vznikat, trvat a obstát ve stavech tělesných, co není nějak ve spojitosti s určitými stavy duše. Bez ducha přebývajícího v těle je lidské tělo jen souborem zcela bezmocných substancí, které se velmi rychle rozkládají ve své původní prvky. Tělo samo sebou není nic živoucího a nemá žádné moci, aby něco vykonalo, **není-li mu to dáno od duše.** Jakou měrou člověk ve své mysli vkládá moc do sil přírodních a věří, že tělo trvá svou silou, přikládá málo váhy duchovním věcem, nalézaje

všechnu skutečnost jen v substanci přírodnosti, takovou měrou mají různé nemoci a slabosti jeho těla **oporu**.

Avšak tato jejich opora spočívá v představě, jakou má člověk o nich, a ne ve skutečnosti, kterou mají nemoci samy ze sebe. **Když člověk tuto představu odmítá, odhání a zavrhuje, pak zapuzuje od sebe moc nějaké choroby.** Kdo za noci považuje temné stíny stromů za obludné nestvůry jej obklopující, ten bude naplněn chorobnou hrůzou. Tyto mučivé fantazie existují však jen v obrazotvornosti toho, kdo se jimi dá děsit, a ony pak ovládnou ho skutečně tak, jako by byly tím, zač on je považuje.

Jak nevýslovně důležité tedy je, abychom měli pevný postoj a naučili se plně uznávat **moc a skutečnost duchovna**. Pak bychom nepopřávali materiálním silám ani okamžik žádné moci nad námi a nevěřili bychom v ně, nýbrž obrátili bychom veškerý svůj zřetel výše, vstříc **mocnému životodárnému proudění síly, která se do našich duší vlévá od Pána z nebe skrze duchovní svět**. Skutečné trvání hmotného vesmíru je závislé na duchovním vesmíru právě tak, jako stín závisí na světle, které jej vrhá.

My však obracíme se stranou od nekonečné moci a od opravdových skutečností; raději upíráme svůj pohled na stíny, jim se oddáváme, v ně věříme, s nimi se domlouváme a jim se klaníme. Takové mylné zaměření našich myšlenek uzavírá naši duši vůči životu shora, který právě sestupuje k nám dolů. Chceme-li tudíž dosáhnout pro své tělo ozdravení, které může přijít z duchovních sil nebes, pak musíme v onu moc **rozumově** věřit. Musíme přijmout nauku, která nás pozvedá nad přírodnost, musíme pochopit rozumem a nahlížet srdcem, že **v duchovním životě je veškerý pravý život, že v duchovní síle spočívá jediná substance**.

119. Moc, která přináší zdraví, je každému velmi žádoucí, neboť ona je požehnáním nesmírným. Přejeme-li si však toho docílit, musíme skutečně a opravdově přijmout do svého života **třetí**, a sice následující

pravdu: „**Veškerá duchovní moc a síla přichází z jediného života nejvyššího, z Pána. On je nám blíže, neboť je v nejnějším nitru každého člověka.**“

120. To je nauka, která vysvětluje nejen z uvedených slov Exodu: „Já jsem tvým Lékařem,“ nýbrž vyzařuje z mnoha míst Slova a celé Svaté Písmo spočívá na této nauce jako na neochvějném základě. Před přítomností lásky a moudrosti Pána mizí každá domněle závažná událost našeho nepatrného života. Jeho Přítomnost zaplašuje z duše tmy, jako před jasným posledním světlem musí ustoupit stíny noci. Ničím nejsou všechna naše utrpení, naše zármutky a nemoci ve srovnání s jasně pocíťovanou přítomností Jeho věčného života. V této Božské přítomnosti je všechna skutečnost, všechna láska, veškerý život, všelická moc. Víra v přítomnost Pána, jistota a vycitování, že On je **zde**, tj. v nitru každého jednotlivce, s nekonečným milosrdenstvím, s péčí a všemocí – taková živá víra posilňuje pak rámě, povzbuzuje srdce, propůjčuje myšlenkám rozumnost, našemu duchu dává sílu i útěchu, takže v této víře dovedeme pohledět tváří v tvář všem událostem, poněvadž se opíráme o jistotu stále pocíťované přítomnosti Páně.

121. Obyčejně je naše víra jakýmsi druhem přesvědčení, že kdesi na místě pro nás nedostupném je Bytost neměnné síly, která má moc vše řídit, přehlížet, takže vládne také nad naším žitím. Myslíme na Boha, který je vně a mimo nás, věříme, že je v nezměrné dálce a máme představu, že chce-li nám pomoci, musel by nejprve přijít k nám.

122. Máme-li mít takovou víru, která by nás v pravdě **oživovala**, pak musíme myslit si Pána **blízko**. Jeho blízkost pocítíme, když si připomeneme, že On je skutečně v nás, **neboť všechno opravdové dobro v nás je Jeho vlastnictvím**, že v tomto dobru je Pán a je **oním dobrem**. Pán nečiní z nás anděly, kdyby odstranil nebo očistil naše „já“, naše proprium (jáství), nýbrž když je naše jáství podrobno a oddáleno, a posléze zatlačeno do obvodu naší duchovní bytosti, tak Pán z našeho jáství učiní půdu, na níž můžeme stát. Stvořuje anděla Svým Příchodem

do nás, skrze sdělování **svého života**. A když je takto v nás, tu pak chápeme, že nebeský život, který pociťujeme jako svůj vlastní, je Pán. Víra, jež uznává Pána skutečně v každém člověku – tj. v tom, co je u něho dobré – poskytuje duchovním věcem stálost a oporu v našem životě a ukazuje, že **mocnosti těla jsou pouze stíny**.

123. **Tyto tři** uvedené nauky musíme ve svém životě chovat a pěstovat, chceme-li požívat výhod, které moc Pána chce nám udělovat prostřednictvím života přinášejícího zdraví. Opakujeme zde v souhrnu tyto tři pravdy:

I. Od Pána nepřichází ani nemoc, ani zlo.

II. Duchovnost je to, co je skutečně substanciální, přírodnost je pouze stínem duchovnosti.

III. V nejvnitřnějším nitru každého člověka je přítomen Pán se Svým Božstvím a z této Jeho přítomnosti může přicházet vliv, v němž přebývá moc, aby obnovil řád, a tím i zdraví v našem těle.

124. **Co máme činit**, abychom tyto duchovní stavy uvedli v činnost, která by vykonávala příznivý vliv na zdraví našeho těla? Zevnější věci samy o sobě jsou jen formou čili stínem, jak jsme již viděli. Síla zde spočívá ve **smýšlení**, neboť vnějším věcem dává moc a význam jediné **myšlenka** v těchto zevnějších věcech nebo za nimi. Jaké zevnější postavení měli bychom zaujímat, abychom zmíněným duchovním stavům vytvářeli cestu, po níž by jejich vliv mohl účinně zasáhnout až v poslední mezi, v ultimu, do zdravotních stavů tělesných?

125. Nesmíme se držet jen ustavičných proseb a úpění o zdraví. Věřím, že více než prosby o zdraví je podle řádu spíše modlitba **o Boží přítomnost**, modlitba oddaná ve vůli Boží a ve spojení s **myšlenkou**, že Jeho Přítomnost je **věčný život a zdraví**. Naše touhy a vztahy k Pánu by měly být zaměřeny k jedinému cíli: **svá přání uvádět vždy v souhlas s Jeho přáním a s Jeho svatou vůli**. A protože víme, že On chce naše zdraví a nepřeje si našich nemocí, pak učiníme nejlépe, když budeme stále pevně důvěřovat Jeho Moudrosti a Lásce. Taková víra v Pána je

pravá a účinnější než lkání o zproštění od určitého utrpení, které postihlo našeho přírodního člověka.

126. O zdraví ve spisech Nové Církve, v těch oddílech, kde se jedná o duchovním vyléčení přírodních nedostatků, nenalezi jsem ani jedinou zmínku, v níž by vyplývalo, že by takové prosby byly řádnou cestou k dosažení zdraví. Vesměs se tam učí, že **zdraví přinášejí vlivy, které sestupují z duchovního světa skrze znovuzrozené stavy duchovního člověka.** V díle „O Božské Lásce a Moudrosti“ č. 423 se praví: U toho, kdo je duchovní, je čistější krev, kterou někteří nazývají animálním duchem. Tato krev rozumí se tím, co bylo ve vnitřním člověku očištěno; je to očišťováno tou měrou, jakou měrou přichází člověk do manželství lásky a moudrosti. Tato čistější krev rozumí se tím, co nejbližše souvztaží s tímto manželstvím, a protože toto vplývá do krve těla, vyplývá z toho, že také tato krev je tím očišťována. Opak nastává u těch, u nichž byl chtíč v rozumu znečištěn. Náklonosti chtíče souvztaží s krví.“

127. Jsou mnohé vnější zvyklosti, které nutno vzít v úvahu ve světle pravdy. Za prvé: **Nedopust', aby tvá utrpení zaujímala první místo ve tvých myšlenkách a ve tvých hovorech, neboť je to škodlivé a překáží to duchovním silám, které přinášejí zdraví.** Když ve svých myšlenkách a řečech pohlížíš na svou nemoc jako na nepřítele svého těla, tu pak připisuješ jí skutečný samostatně působící život a poskytuješ sám ochotně oné nemoci v sobě oporou, které by jinak v tobě neměla. Někdo stále sleduje z úzkostlivosti chorobné pocity svého těla, každou chvíli zkouší tep, připomíná si v paměti tu či onu bolest nebo nevolnost, v myšlenkách a v rozmluvách s jinými rozbírá všechny jednotlivé příhody, které by snad mohly se ještě dostavit. Veškerým tímto svým jednáním vytváří si člověk ve své mysli základnu pro přítomnost zlých duchů, kteří se pak na této základně přichycují, takové stavy mysli člověka utvrzují a zhoršují. Takové myšlenky a rozhovory náležejí ke škodlivým věcem, které v nejvyšším stupni zabraňují přítomnosti a působnosti **vlivů z nebe**, vlivů přinášejících zdraví.

128. Přece však zdá se, že je to zakořeněný zvyk zdvořilé společnosti, aby náměty o nejrůznějších chorobách, utrpeních a těžkostech, které kdo již musel prožít, byly vždy hlavním tématem všech rozhovorů s nemocnými. Právě tyto společenské zvyklosti pomáhají – podle zákona o duchovní nauce – podporovat další udržování nemoci a znemožňovati duchovní způsob vyléčení.

129. Tuto myšlenku může snad někdo považovat za věc jen vnější a bezvýznamnou, je to však přece **důležitý prvek v zákonech duchovního léčení**. Je proto velmi užitečné, abychom **všemožně se přičiňovali o myšlenky a hovory, které odvádějí od všeho, co souvisí s nemocí**. Snažme se o myšlenky, které otevírají v našem nitru cesty pro uzdravující vlivy. **Když se takto vystříháme myšlenek a hovorů, které mají za předmět nemoci, nejen že tím bereme nemocem oporu v nás, nýbrž přispíváme k tomu, aby síly duchovního života, které způsobují zdraví, nabývá v nás pevnosti, a posilovaly i zachovávaly naše blaho.**

130. Druhá zvyklost je s prvou těsně spojena, je to nepravý soucit s našimi přáteli a známými. Litujeme své přátele často i takovým způsobem, který téměř přivolává bolesti, je však též možné vyjádřit soustrast svoji tak, aby se tím podporovalo jejich ozdravování. Kdyby někdo šel ke zraněnému a strhoval obvazy z jeho ran, takže by mu přivodil čerstvé krvácení a nové bolesti, považovali bychom jej zajisté právem za zlomyslného a krutého. Neméně ukrutný jest však i onen druh lásky a soucitu, který v rozhovorech zavádí myšlenky na bolesti a utrpení nemocného přítele, nebo i takovým způsobem se těžkosti zesilují a trpícího to činí ještě víc nemocným. Soucit, který nedopomáhá nemocnému příteli ke zlepšování jeho stavů, není pravý a není též přátelského druhu. Všecky citové projevy, které jeho utrpení vlastně jen rozněcují z nitra, jsou jistotně kruté, ačkoliv jsou vyjadřovány laskavými slovy a něžným hlasem. Učiňme převrat v tomto způsobu potěšování nemocného, aby náš vzájemný styk byl zdravějšího rázu! Způsob našich hovorů, myšlenky, které chovám,

sféra našich náklonností, to vše mělo by od nás vycházet v takovém rázu zevnějším a s takovým zaměřením vnitřním, aby to všem, s nimiž přicházíme do styku, napomáhalo je posilovat oproti nemocem a zeslabovalo vliv duchů z druhého světa, kteří nemoci zplozují. Takový **pravý** soucit, třebaže není vyjádřen sentimentální formou, jak tomu bývá u soucitu nepravého, nese na sobě známky Božské lásky a návštěvy toho člověka, který **takovou sféru** může přinášet nemocnému, bylo by jako návštěva anděla nebes.

131. Jsou též jiné stavy zevnější, jichž bychom se měli varovati, aby naše duše se otevíraly Božskému vlivu života a my mohli tím být uzdravováni. Měli bychom se chránit domněnky, že můžeme podniknout boj z vlastní síly. Léčit duchovními silami neznamena léčit prostřednictvím síly naší vůle. Mnozí chtěli dokázat moc své mysli nad tělem, protože však přičítali nemocem pozitivní moc ve svém životě, uznali ve své mysli, že nemoci mají určitou sílu, cenu a podstatu; abychom je překonali, chtěli sílit proti nim svou vůli. To však není nic jiného, než jako kdyby někdo jednu část své mysli postavil nepřátelsky proti části druhé. Chtějí takto víru v nemoci potírat věrou ve vlastní vůli. Je to pak jako boj pravé ruky člověka proti jeho levici. **Pravá nauka nám říká: Nemoc nemá v sobě žádné moci; síla dávající ozdravení přichází od vyššího života, který sestupuje v tom případě, jsi-li v pravém duchovním stavu přijímání.** Tak nespočívá v tom boj, nýbrž – z moudra důvěra.

132. Dále se máme varovat toho, abychom chtěli svůj zdravotní stav považovat za zkušební kámen své nauky víry. Nepokoj, který vzniká v mysli z takové nesprávné myšlenky, poskytuje vítanou příležitost zlým vlivům nedůvěry a škodlivým vlivům nemoci, aby se na člověka přimkly. **Věř, že budeš zdrav, jakmile přijdeš do pravého duchovního stavu. Neboť tvá utrpení nemají vliv na tvoji víru** do té míry, bys upadal až do pochybností a bázně, kdybys nebyl do pravého duchovního stavu pozvednut dosti rychle nebo kdybys vůbec nedosáhl onoho stavu duševního. Žij raději spokojen s tím – třebaže malým –

zdravím, jaké máš, odvracej své myšlenky od své nemoci a nebuď úzkostliv nad výsledkem. Rozčílení a strach otvírají dveře pekelným duchům souvisejícím s nemocí a činí je schopnými, aby se pevně uchytili. Myš může zahnati na útěk i slona, nebo i velké zvíře bojí se malého. Právě tak mohou duchové nemoci, byť byli i nepatrní, ovládnout toho, kdo se jich bojí.

133. Spoj tři velké nauky duchovní víry a vnější životní způsob v pravý křesťanský život, který by se vyznačoval uznáváním Pána a tím, že bys zachovával Jeho příkázání. Usiluj veškerým snažením svým uskutečňovat Jeho pravdy ve svém každodenním životě, aby tak i u tebe / **x síly duchovního života, který přinášejí zdraví, byly přijímány v duši a odtud i v těle. Jsem pevně přesvědčen o tom, že takový život bude přinášet zdraví těla a duše v tom stupni**, jak budeme se niterně uzpůsobovat tomu, abychom přijímali onen duchovní život shora.

134. Moje vyvozování neznamena, že fyzické zdraví a pravý řád v otázce zdraví a nemoci přijdou na zemi ihned, nýbrž že za takového vedení života přichází Pán k údům Své Církve s blažeností a se zdravím. Ujme-li se a rozšíří-li se takový život u většího počtu lidí, pak projeví se určitě se zřejmou patrností také všeobecné zlepšení fyzického zdraví.

135 Kéž bychom žili všichni takovým duchovním životem, abychom nebeský vliv Božské lásky a moudrosti byli schopni přijímat nejen do svých duší, nýbrž prostřednictvím duše také ve svém těle. Mějme jasně a pevně před očima, že v duchovnu spočívá všecka skutečnost, že z duchovna pochází krása těla a že **duchovní síly dovedou uzavřít zdroje nemoci, které pocházejí od pekelných duchů.** Použitím těchto pravd docílí se, že život duše osvobodí tělo od slabostí a nedokonalostí a povede k harmonickému vývoji duše i těla. Obnovováním našeho zdraví a našich sil zakusíme na sobě jakýsi druh vzkříšení, které v nejvyšším smyslu představuje vzkříšení Pána v nás, neboť v Něm máme zůstat, chceme-li přijímat životodárné síly prostřednictvím své duše. Proto Jeho rada v Božských slovech:

136. „Zůstaňte ve mně a já ve vás; jako výhonek nemůže nést ovoce sám od sebe, nezůstane-li při kmeni, tak ani vy, nezůstanete-li ve mně. Já jsem vinný kmen, vy jste výhonky. Kdo zůstává ve mně a já v něm – jenom ten nese mnoho ovoce, poněvadž beze mne nemůžete činit nic. ... Zůstanete-li ve mně a mé řeči zůstanou ve vás, poproste oč chcete, a dostane se vám toho.“

/Jan 15,3.4.5.7./

137. Úvahy překladatelovy

Po přečtení předchozích pěti rozprav bude čtenáři zajisté zcela jasné, že cesta za tělesným zdravím je souběžná s cestou za zdravými stavy duše. Tyto dvě souběžné cesty spojují se v jednu, kterou můžeme obrazně nazvat **cestou hledání království Božího v první řadě**.

Zdraví tělesné náleží při tom mezi ony věci, o nichž víme podle zaslíbení že: **„toto vše bude přidáno“** – je-li to v souhlase s úmysly, které s námi má Pán vzhledem k našemu věčnému cíli.

Toto „hledání království Božího“ je též zároveň **pronikáním do vlastního nitra**, aby člověk snažil se otevírat své nejvnitřnější nitro – onen vchod Páně ke člověku, a aby takto, **člověk začal pociťovat přítomnost Pána**.

138. Tohoto vysokého cíle lze dosáhnout za delší dobu usilovné práce na svém vlastním duchovním znovuzrozdání, jež je **budováním nových stavů ve vlastní mysli**.

139. A protože naše mysl se skládá z vůle a rozumu, jsou tyto dvě mohutnosti člověka těmi oblastmi, kde ona žádoucí **přítomnost Pána může se živě pociťovat**. Základ k této pevné stavbě – kterým je Novým Jeruzalémem v duši – spočívá ve vůli, neboť jen chtění, tj. touha, snaha a úsilí tvoří vlastního člověka, protože náklonnostmi **Pán člověka vede**.

140. Navenek však jeví se to zpočátku tak, jakoby toto budování začínalo v rozumu, neboť je nutné, aby člověk nabyl dostatek poznatků náboženských pravd. Při tom záleží na postoji člověka k náboženství vůbec, tj. kam zařazuje duchovní věci do pořadí svých zájmů, zda ponechává jim místo jim náležející nejvyšším právem. V díle NCP „Pravé křesťanské náboženství“ č. 494 jsme poučeni, že duchovní věci Slova, které člověk přijímá s láskou a upevňuje v rozumu, jsou u člověka trvalé víc než věci občanské a politické, které zaujímají nižší oblasti mysli. Duchovní věci přebývají v nejvyšší oblasti lidské mysli

neboli tvoří vlastnictví duše, na jejíž věčný život se vztahují a jejíž potrava pozůstává z těchto duchovních živin.

141. Toto jsou závažné příčiny a jejich účinkem je, že člověk nabývá pro duchovní věci zálibu a má v nich nejvyšší potěšení. Není to však záliba všední, tzv. koníček neboli není to jen věcí rozumu, ale **věcí vůle a života**.

142. Je-li člověk takovým způsobem **vzněcován pravdami**, je to známka, že v jeho vůli je určitá snaha po dobru, tj. chtění, aby poznával pravdy nejen pro samotné poučení a nasycení rozumu duchovním světlem, nýbrž aby podle pravd poznanych jednal v životě a aby takto jeho vůle byla rozehřívána duchovním teplem, na němž závisí pravý život duše.

143. Nastupuje-li člověk cestu tímto směrem, přichází **do proudění životodárných sil od Pána** a je ve světle a teple těchto blahodárných vlivů niterně šťasten. Nevyprošuje si pak modlitbou žádných věcí zevnějších, které obyčejně se označují jako štěstí. Přijdou-li, děkuje za ně Pánu, nepřijdou-li, nereptá a je spokojen s tím, co má.

144. To platí také **o zdraví**: Prosí o ně proto, aby měl možnost vykonávat své denní práce a také našel příležitost poznávat hlouběji věci duchovní, tj. aby hledal Království Boží a pocítil znova a živěji přítomnost Pána.

145. Pánu pak důvěřuje dětinně, že – je-li to Jeho vůle – bude mít i tělesného zdraví, kolik potřebuje, a neopomene za každý den života být vděčen Pánu, jehož vedení ve všem stále uznává.

146. Toto je asi povšechný nástin praktického použití nové cesty za zdravím duše a těla, jak ji vytyčují pojednání tří význačných myslitelů podle Spisů Zjevení Božího skrze Em. Swedenborga.

X X X X X X X X X X X X X X X

147. Lékaři poukazují právem na zdravotní účinky světla a tepla slunečního, a to mají ovšem na zřeteli jen naše přírodní slunce. Indické nauky, když jednají o slunci, mluví již o jeho tajemné oživující síle zvané „prána“, kterou vdechujeme zároveň se vzduchem; síla ta nahromaděna v nervové zauzlině solární u míchy v pasu, přichází míchou do mozku malého, pak do mozku velkého a potom rozvádí se po nervech do všech orgánů. Tohoto může použít novokřesťan ještě s větším porozuměním, když za sluncem přírodním vidí **slunce duchovní**, které je **sférou lásky a moudrosti od Pána**, takže ví, že zdravotní účinky přírodního slunce a tajemné „prány“ mají svůj původ v duchovních oblastech a **svůj prapůvod v samotném Pánu**.

149. Komu lékař předepíše jako lék určitá pravidla pro sluneční lázně, musí prodlévat v proudu paprsků slunečních. Kdo chce jít na věc hlouběji, aby ji chápal ve vyšším stupni, musí hledat **cestu niternou**, po níž by přišel – **do proudění paprsků od slunce duchovního**.

149. Jako je přírodní slunce přítomno svým světlem a teplem v celém vesmíru přírodním, tak duchovní slunce je přítomno duchovním světlem pravdou a duchovním teplem dobrem v mysli člověka, která je duchovním vesmírem (mikrokosmos). Pravda a dobro vyživují rozum a vůli u lidí, a v mysli takto projasněné a vzněcované může pak člověk poznávat **přítomnost Pána**.

150. To je dílo Pána u člověka, neboť jedině Pán (**ovšem za činné spoluúčasti člověka a po delší době**) může připravit lidskou duši za chrám a Svou svatyni.

151. Z této přítomnosti pak může být člověk udržován ve stavech dobra a pravdy, aby duše byla očišťována od zla a nepravd, čímž potom **i tělo může být postupně a časem zbavováno slabosti a všech nemocí**.

152. Člověk musí být pevně přesvědčen o tom, že **Pán tuto moc skutečně má**. Musí mít v Něho neochvějnou důvěru, protože On je naším Otcem, jenž je na nebesích a jenž nás zbavuje od zlého že Jeho moudrost a láska nás ochraňují a vedou i dovedou nás časem k

takovým stavům duševním, abychom dovedli **z celého srdce** říci: Ne má, ale Tvá vůle!

X X X X X X X X X X X X X X X

153. Jako je naše hmotné tělo úzce spojeno s naším duchem, tak je i náš přírodní svět v těsném spojení se světem duchovním. Proto na předcházejících stránkách mluví se o vlivech z duchovního světa jako o důležitém faktu v otázce našeho zdraví a našich nemocí.

154. Pokusme se jasně si uvědomit, jak blízcí jsme duchovnímu světu. To, co hmotným světem hýbe a jej utváří, jsou síly duchovní, **substanciální**. Veškeré formy, které vidíme, jsou duchovní formy zahalené v obal hmoty. **Jsme v onom světě již nyní**. On nás obklopuje, proniká nás, jeho tep dává všemu formu, pohyb a život. Vše, co je v našem pozemském světě hmotném, existuje jen **pomocí vlivu z duchovního světa**.

155. Vliv do našeho nitra může však být právě tak dobrý jako zlý, může pocházet ze společnosti andělů anebo ze spolku duchů pekelných. Jsme ustavičně obklopeni buď duchy zlými nebo anděly, a máme:

156. **Svobodu volit**, který druh duchů přejeme si mít ve své společnosti. Dáme-li volný průběh všem zlým náklonostem svého nitra, tu opustí nás s bolem andělé, kdežto duchové pekelní stanou se našimi průvodci. Jestliže však snažíme se vracet lásku k Bohu tím, že

157. **vystříháme se všeho zla jako hříchu**, tu uvádějí nás dobří duchové v obecnství s nebem. V takovém případě pak naši vnitřní nepřátelé nenalézají v nás i kolem nás ničeho, na co by se mohli přimknout, když jsme od nich na opačném pólu a zaujímáme

158. **stanovisko odpírající zlu**. Tím dostáváme se do takových vnitřních stavů, že posilující a uzdravující vlivy mohou zapůsobit

blahodárně i na náš zdravotní stav tělesný. V díle NCP „Nebe a peklo“ č. 299 je příklad toho, jak duchové pronikají až do tělesné oblasti člověka, nacházejí-li se u něho v prostředí, v němž si libují. Poněvadž v rozpravách žádný ze tří autorů jej neuvádí, vypisují, co z vlastních zkušeností píše apoštol Nové Církve.

159. Popřáno mi také zvědět příčinu tesklivosti, duchovního žalu a hlubokého smutku u lidí, což se nazývá těžkomyslností /melancholie/. Jsou duchové, kteří dosud nejsou ve spojení s peklem, poněvadž trvají ještě ve svém prvním stavu /zevnějšnosti/. Ti libují si ve věcech nestrávených a škodlivých, jakými jsou ty, které povstávají ze zkažených potravin v žaludku, jež takové věci jsou jim příjemné, zdržují se tam, kde ony u člověka se vyskytují, a tam rozmlouvají pospolu podle své zlé náklonnosti; odtamtud nálada jejich řečí působí svým vlivem na člověka, a jestliže tato nálada příčí se náklonnosti člověka, stává se člověk truchlivým a melancholicky stísněným, jestliže však je jí po chuti, stává se člověk veselým a rozradostněným. Že z toho vzniká stísněnost myslí, popřáno mi vědět a vyzkoušet na základě hojných zkušeností; viděl jsem je, slyšel jsem je, dostával stísněnost, od nich pocházející, a mluvil jsem s nimi. Byli zapuzeni a tesklivost přestala, vrátili se a tesklivost byla zde opět, a já pociťoval její přibývání a ubývání podle jejich přibližování se a oddalování.“

X X X

160. O přítomnosti různých druhů duchovních bytostí okolo nás můžeme se dovědět z každodenních událostí všedního života, jestliže dovedeme si všímat vyššího a niterného stanoviska vlastních pocitů náklonností a běhu i směru svých myšlenek:

161. Jsou chvíle, kdy vše kolem nás okouzluje a na cokoliv se podíváme, vše v nás vzbuzuje radostné a blažené pocity. Je to proto, že v těchto chvílích jsou nám blízcí dobří duchové, kteří nám s sebou přinesli

představy o jisté krásnější zemi – oné tak neskonale nádherné zemi, že si o ní nemůžeme učinit nijakou představu. A všichni mívali jsme již dny, kdy nic nám nešlo od ruky, nic se nám nechtělo dařit, dny, kdy naše životní úkoly zdály se nám být příliš obtížné a kdy takřka každé vlákno našeho života jako by mělo na sobě uzlíky. Ale onen den sám sebou nebyl horší než den jiný. Jelikož však cítíme, že vše daří se jinak, než jak my bychom si přáli, je to proto, protože jsou nablízku zlí duchové, kteří by nás rádi popudili až do té míry, aby špatná nálada mysli nezůstala jen v nitru, ale projevila se navenek slovy, nebo znají velkou moc proneseného slova, pro jejich zlé úmysly zvláště slov reptání a naříkání. Tato slova velmi člověku škodí na jeho tělesném zdraví a také na vnitřních stavech duševních, neboť hřeší se při tom proti Bohu nedostatkem odevzdanosti do Jeho svaté vůle, a proti spolu bratřím vytýkáním nešetrnosti k nám a nelaskavosti. Mějme toto nepaměti, a jestliže v nás takovéto pocity vystupují, aby v nás vzbudily napětí až do krajnosti, **zapudme je od sebe** tím, že budeme k Pánu volat o pomoc. Pak bude náš život na tomto světě plynout klidně a my si tak osvojíme smýšlení, které nás v budoucnosti učiní šťastnými a zdravými.

162. Na zdraví mají velký vliv též myšlenky, které v člověku převládají. Strach před určitou nemocí, zvláště infekční, a představy o ní téměř přitahují onu chorobu. Myšlenka je nejjemnější, ale také nejvyšší síla ve vesmíru, a překonává účinkem mnohé síly ostatní, ač působí neviditelně. Proto je závažnou věcí následující rada:

163. **Žijte svými myšlenkami v Bohu**, a pak ujdete všem klamům, které by vás jinak mohly ohrozit. Lidé, kteří žijí je přírodně, bez jediné myšlenky na svět duchovní, nemají niterné ochrany. Materialistovi, skeptikovi a ateistovi je vzata nejbezpečnější opora. Nemůže se opřít o svoji duchovní podstatu, vždy hledí na vše jen ze stanoviska hmotné přírody a nechce vidět, že **naš duch buduje a udržuje kolem sebe jako schránu toto naše pozemské tělo**. Myšlenky považuje za výsledek

činnosti hmotných buněk v mozku a domnívá se, že myšlenky zůstávají skryty, nepronesou-li se slovy, a že zanikají.

164. Skutečnost však je jiná. Myšlenky jsou podstatnější než hmotné věci nás obklopující, neboť jejich oblastí je duchovno. V duchovních oblastech mají neomezenou šířivost a nacházejí zcela určitě přijetí tam, kam byly zaměřeny. To platí o každé myšlence, neboť jí přijímají – ba i za svou považují – oni duchové, kteří dlí u nás.

165. Šířivost myšlenek jeví se zvláště účinně, jsou-li to **myšlenky modlitby zaměřené k Pánu jako jedinému Bohu nebe a země**. V takovém případě mohou se myšlenky šířit určitým směrem ke středu duchovního světa, neboť z onoho střediska vychází onen proud životodárných sil, které sestupují do lidských duší, aby svým uzdravujícím vlivem zasahovaly hmotné schrány duší – pozemská hmotná těla.

166. Když mluvíme o modlitbě, předpokládá se, že člověk se modlí především o dary duchovní, aby modlitba obsahovala prosbu o takové city a smýšlení, které mohou být pochopeny od duchů a andělů, kteří ony myšlenky přejímají – jinak modlitba nemůže se přenášet dále a je pouhým mluvením do prázdna, jako bývá vůbec mnoho modliteb.

167. Uvedíme příklad: Člověk byl jednáním jiného dohnán k hněvu a dal se strhnout k unáhlenému činu. Po činu člověku, jenž miluje dobro, sevře se srdce lítostí, poněvadž hněvem v sobě zranil cosi dobrého. Uvažuje o tom a z myšlenek vzniká modlitba. Před modlitbou a během modlitby anděl, který stojí nejbližší dobru, jež je v tomto člověku, **zpozoruje rozčilení a zmocní se ho nepokoj**. Člověk modlí se k Pánu, aby mu propůjčil sílu, by mohl zdolat podobné záchvaty hněvu. **Anděl však prožívá stav tomu odpovídající**. On nepocítil hněv, ale cítí nedostatek něžností a milosrdenství, i **modlí se, aby mu Pán propůjčil poslušnost konat milosrdenství**. Připisuje nedostatek sobě samému, poněvadž z nejpřednějších pravidel andělské přirozenosti je: chyby vyhledávat na sobě samotném, a nikoliv na jiných.

168. Tato touha po milosrdenství je tímto andělem pociťována jako touha po **spravedlnosti**, a když se přenáší k andělům vyšším, je pociťována jako nedostatek **lásky**. Tak přenáší se ona modlitba postupně dále a do vyšších oblastí, až je jí dotknuto **Bohočlověčenství Pána** a tam, kde je v nebi pocítěn nějaký nedostatek, tam vplývá Bohočlověčenství ihned dle nejpřednějších ze všech zákonů: **Kde je nedostatek, tam je pomoc.**

169. Jestliže člověk každým dnem svého života přibližuje se ke skutečnosti života duchovního a vždy více a více patří na svého ducha a na své duchovní okolí, tu jeho modlitba bez překážek bude vcházet do chrámu svátosti a on **nalezne pokoj své duše.**

/Z článku: A. Roeder, Jak naše modlitba dospívá k Bohu /.

X X X X X X X X X X X X X X

170. Ve Spisech NCP jsme poučeni o tom, jakou moc mají myšlenky ve světě duchovním. Myšlenka zaměřena některým obyvatelem duchovního světa na určitou jemu známo osobu způsobí – je-li to pro dobro člověka, že ona osoba objeví se mu na blízku. Když je takový účinek mezi dvěma lidmi, tím mocněji se to projeví, když člověk prosí o přítomnost Pána v duši. Taková modlitba může způsobit, že je-li toho hoden – člověk pocítí v určitých chvílích živě přítomnost Pána, která se pak projevuje vnitřním štěstím, spokojeností a hlavně pokojem, jež Pán zaslíbil slovy: „Pokoj **Svůj** dávám vám, ne jako svět dává.“

/Jan 14, 27./

X X X X X X X X X X X X X X

171. Léčebnou metodou duchovní není jen určitá modlitba odstranění té či oné nemoci. V první řadě má modlitba být prosbou o dary duchovní k nabytí takových stavů duševních, v které připravily by v nás cesty pro přijímání vlivů prospěšných také pro naše zdraví tělesné. Proto může modlitba obsahovat především prosby:

- 1./ o sílu vystříhat se zla jakožto hříchu,
- 2./ o uzpůsobení mysli k přijímání dobra a pravdy od Pána;
- 3./ o očistění duše tím, aby veškeré zlo oddáleno bylo do obvodů, a do středu mysli vštěpována láska k Pánu a účinná láska k bližnímu,
- 4./ o přípravu duše za chrám a svatyni, aby člověk pociťoval přítomnost Pána,
- 5./ z této Přítomnosti aby byl člověk udržován ve stavech dobra a pravdy a zdržován od stavů zla a nepravdy,
- 6./ prosba o posilu, aby člověk uváděl svá přání vždy v souhlas s vůlí Pána,
- 7./ o pevnou důvěru v moudrost a lásku Pána;
- 8./ o vedení neustále tak, aby člověk nebyl ponechán sobě samému, ale zůstával vždy v Pánu.

X X X X X X X X X X X X X X X

172. Tímto překladem vykonaném v únoru-březnu 1948 chtěl jsem splatit dluh vděčnosti za posilu, o kterou mi předchozí rozpravy poskytly v nejhorších pro mne měsících únoru-březnu 1937, kdy se rozhodovalo, že pro tělesnou slabost nebudu již moci zastávat učitelství. Vděčnost musím pociťovat proto, že mohl jsem tuto práci vykonávat 11 let od oné doby, teď v 60. roce svého věku.

X X X X X X X X X X X X X X X

173. Pro čtenáře, jenž správně pochopil duchovní cestu za zdravím především duše, a tím i za zdravím těla, bude snad s užitkem, když to, co v rozpravách bylo podáno ve formě poučení, nalezne zde na konci knihy shrnuto ve formě prosby pro praktické použití. Necht' to čtenář považuje za pokus, který by časem mohl být zlepšen:

174. Všemohoucí Bože Pane Ježíši Kriste, Ty jsi „Hospodin, který nás uzdravuješ“ /Exod.15,26/, a proto Tebe Lékaře duše a těla, pokorně prosíme;

Stůj při nás a posiluj nás, abychom smýšleli a jednali vždy tak, aby vnitřní nepřátelé naši nenalezali v nás i kolem nás ničeho, na co by se mohli přimknout.

Ze Svého Bohočlověčenství uděluj nám sílu, abychom vystříhali se všeho zla jako hříchu proti Tobě, a zaujímali vždy stanovisko zlu odpírající, abys Ty, Pane, mohl nás posilovat a uzdravovat duševně, a tím tělesně

Ty jsi věčný Život a dárce všeho dobra a zdraví, a proto ráčíš milostivě připravovat duši naši za chrám Svůj a svatyni Svou, abys mohl být u nás přítomen. Z této Své svaté Přítomnosti rač udržovat nás ve stavech dobra a pravdy, aby naše duše byla očištěna od zla a nepravdy, tím také tělo naše mohlo být zbavováno slabosti a všech nemocí.

Svojí mocnou posilu učiň, ať uvádíme své přání vždy v souhlas s Tvými přáními a s Tvou svatou vůlí, aby tím mohl být u nás spojen: náš člověk vnější s vnitřním, naše víra se životem účinné lásky, a náš rozum s vůlí v takovou mysl, která by byla otevřena vzhůru dobrým vlivům duchovním a nebeským.

Vlej ó Pane, v naši duši pevnou důvěru v Tebe, našeho Otce nebeského, ve Tvoji moudrost a lásku, které ať vedou i dovedou nás k takovým stavům duševním, v nichž by panovala Tvá láska a my

mohli říci z celého srdce: Ne má, ale Tvá vůle se staň, Hospodine – Ježíši – a pak milostí Tvou dosáhneme zdraví duše, a tím i zdraví těla.

K tomu popřej nám Svoji pomoc, ochranu a požehnání Své. Požehnej nám Hospodin a ostříhej nás. Osvěť Hospodine tvář Svou nad námi a buď milostiv nám. Obrát Hospodin tvář Svou k nám a uděl nám Svůj pokoj.

Milost Pána Spasitele Ježíše Krista budiž s námi se všemi

Amen

Opis skončen 10. června 1949. Dosvědčuji před Pánem, že mně naplňoval v duši mé Svou blažeností, z poznanych duchovních pravd Jeho; a z hloubi duše Mu děkuji, že jsem dosáhl z nekonečné Jeho milosti Jeho lásky a pravdy „Nový Jeruzalém“.